



# SZABADSÁG



The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Bolvaadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírnéző, Californiai Magyar Farmer.

NO. 75. SZÁM.

HARMINCADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Kedd, 1920. Március 31.

TRÉTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

## ÓRIÁSI FORGÓSZÉL GYILKOS PUSZTÍTÁSA

### RÉMES MAGYAR CSALÁDI DRÁMA MILWAUKEEBAN

Martin József agyonverte feleségét, majd gázzal megölte önmagát és öt hónapos gyermeküket.

A családi perpatvarok hosszú sorozata előzte meg a borzalmas családirtást.

MILWAUKEE, WIS., márc. 29. — Milwaukee rendőri krónikája kevés olyan brutális családirtást jegyzett föl, mint a minőt Martin József, az International Harvester Company alkalmazottja rendezett 608 Eleventh streeti otthonában. — Martin agyonverte alig 20 éves hitvesét, majd gázzal megmérgezte önmagát és öt hónapos leánykájukat.

A családi drámára senki sem lett figyelmes a szomszédok közül. Csak amikor már megtörtént, amikor holtan hevert a kis család mindegyik tagja, akkor vették észre, hogy mi jászódott le Martinék otthonában.

A holttestekre Szerdahelyi István, a meggyilkolt asszony bátyja akad. Szerdahelyi egy béköségi vállalat alkalmazottja s éjszaka dolgozik. Amikor reggel hazatért sőtára otthonába, ahol burdos volt, a konyhaajtó kinyitása után borzalmas kép tárult eléje. A padlón hevert a hűga véres holtteste. Kis- és távolból holtan feküdt Martin József. A halott apa két karjával keblére ölelve tartotta leánykáját, az öt hónapos Lovrettát, aki szintén halott volt.

A konyhából fojtó gáz-szag lökte vissza Szerdahelyi Istvánt, aki magához térve megdöbbenésből, felállt a szomszédok s azokkal együtt hatolt be a lakásba. Megállapították, hogy a gáz a konyhai kályhából omlik. Elzárták az északot, kiszellőztették a lakást. Csakhamar megérkezett a rendőrség és a koroner is.

Martin holtteste mellett egy rozsdás revolver hevert. Ebből a revolverből nem hiányoztak töltények s nem is használta. Minden jel arra vallott azonban, hogy kétségbeesett küzdelem folyt le a házaspár között. Martinék kezében egy eszményes revolver volt, amelyet a konyhából tépett ki védekezés közben. A szerencsétlen asszony koponyáját a jobb szeme felett beszakította valamely a gyilkos férj. Jobb fülét majdnem egészen leszakította. Arcát borzalmasan összekarmolta, ütötte, verte, amiről a kék-zöld foltok beszélnek.

Martinék teljes utcai ruhában volt. Folytatják, felöltözött és távozni akart, amidőn a férj utját állta. Martin, aki legalább is kétszer olyan nagy volt, mint a felesége Dr. Franklin koroner véleménye szerint dulakodás közben olyan erővel taszította feleségét a kályhához, vagy valamilyen más éles sarku tárgyhoz, hogy beszakadt a koponyájára. A revolver tusán semmi nyoma sincs annak, hogy avval ütötte volna meg a szerencsétlen asszonyt Martin.

Kétségtelen, hogy a teljes családirtásra csak akkor számolt rá magát a férj, amidőn feleségét már megölte. A halószobából kihozta a konyhába a kisgyermeket bölcsőstől és a konyhába vezető ajtó bezárta maga után. A kályhának mind a négy gázgőzét kinyitotta s aztán a kisgyermek karjait közé véve, lefeküdt a bölcső mellé letett vánkora. Erkekezett a rendőrség s a kályhát lezárták.

Martinék teljes utcai ruhában volt. Folytatják, felöltözött és távozni akart, amidőn a férj utját állta. Martin, aki legalább is kétszer olyan nagy volt, mint a felesége Dr. Franklin koroner véleménye szerint dulakodás közben olyan erővel taszította feleségét a kályhához, vagy valamilyen más éles sarku tárgyhoz, hogy beszakadt a koponyájára. A revolver tusán semmi nyoma sincs annak, hogy avval ütötte volna meg a szerencsétlen asszonyt Martin.

Kétségtelen, hogy a teljes családirtásra csak akkor számolt rá magát a férj, amidőn feleségét már megölte. A halószobából kihozta a konyhába a kisgyermeket bölcsőstől és a konyhába vezető ajtó bezárta maga után. A kályhának mind a négy gázgőzét kinyitotta s aztán a kisgyermek karjait közé véve, lefeküdt a bölcső mellé letett vánkora. Erkekezett a rendőrség s a kályhát lezárták.

Martinék teljes utcai ruhában volt. Folytatják, felöltözött és távozni akart, amidőn a férj utját állta. Martin, aki legalább is kétszer olyan nagy volt, mint a felesége Dr. Franklin koroner véleménye szerint dulakodás közben olyan erővel taszította feleségét a kályhához, vagy valamilyen más éles sarku tárgyhoz, hogy beszakadt a koponyájára. A revolver tusán semmi nyoma sincs annak, hogy avval ütötte volna meg a szerencsétlen asszonyt Martin.

Martinék teljes utcai ruhában volt. Folytatják, felöltözött és távozni akart, amidőn a férj utját állta. Martin, aki legalább is kétszer olyan nagy volt, mint a felesége Dr. Franklin koroner véleménye szerint dulakodás közben olyan erővel taszította feleségét a kályhához, vagy valamilyen más éles sarku tárgyhoz, hogy beszakadt a koponyájára. A revolver tusán semmi nyoma sincs annak, hogy avval ütötte volna meg a szerencsétlen asszonyt Martin.

### Uj német kormányelnök



Hermann Müller.

### JÁRVÁNYOK FENYEGETIK AMÉRIKÁT

Óvó intézkedésekre van szükség, hogy külföldről ne kerüljenek a járványos betegségeket.

Európában és Ázsiában többféle veszedelmes ragály pusztít.

WASHINGTON, márc. 29. — Cumming főorvos, a szövetségi egészségügyi hatóság vezetője megállapítja, hogy Európában s Ázsiában egyes részeiben is a termelési rendszer folyamatának visszaállítását nem csupán a háborúban bekövetkezett embervesztés s a legtöbb helyen meglévő nyersanyaghiány hátráltatja, hanem a mindenféle ragályos betegségek is, amik ezeken a tájakon uralkodnak. A főorvos felhívja a figyelmet arra, hogy ezeket a nyavalyákat távol kell tartani Amerikától.

Dr. Cumming két évi európai tartózkodás után nemrégiben tért vissza az Egyesült Államokba s a tengerentúli viszonyokról megrendítő képet fest.

"Az óvilágban mindenekelőtt nagyon kevés az emberi erő, — mondja a főorvos. — Ebben a tekintetben nemcsak a háborúban elesettek kell számításba venni, hanem az a sok millió is, akik az influenzajárvány következtében haltak el. Alig van a világnak sarka, amely az elmúlt években elkerült volna ezt a járványt.

"Százszor számar pusztította az embereket Indiában a kolera, a himlő, a sárgaláz. Ezek mind oly betegségek, amik ellen lehetne védekezni s ha védekezni kell, hogy a természetes normális megújulás helyreállítására most gyorsabban menjen. "Amerikát azonban egy más fontos ok miatt is érdekelheti ez a kérdés. Állandóan vigyáznunk kell arra, hogy ezeket a ragályokat ide ne kerüljék. Az ázsiai tífusz már kezd lehúzódni Európa felé. Minden lehetőséget kell megkapni az európaiaknak, hogy a járványt elhárítsák maguktól. De ha Európában a járvány fellép, röppontunk munka lesz azt távol tartani Amerikától.

"Nehéz idők előtt állunk s a járványok elhárítására való gépezeteinket kell időben rendezni kell hoznunk. Nemeskint itt Amerikában kell öröködnünk, hanem megbizottakaj kell tartanunk Európá egyes vidékein is, akik állandóan jelentéssel legyenek az egészségügyi viszonyok felől."

Ujabb sztrájk Chicagóban.

A vágóhidak munkásainak sztrájkja beszárazta kényszeríti a telep minden ajtaját.

CHICAGO, Ill., márc. 29. — Ha a Union Stock yardsnak és Transit Company-nak az alkalmazottjai, akik mult szombat éjjel sztrájkba mentek, nem térnek vissza a munkába, — mondják a vágóhidak hivatalos emberei, — a vágóhidaknál körülből ötvenezer alkalmazottja lesz kereset nélkül, tekintet arra, hogy a vágóhidak összes elejét lassankint be fogják csukni.

— Egy időre még van előállat állományunk, mondja az Armour & Co. egyik főembere, de ez nem tart nagyon sokáig.

### A RUHR KERÜLET A NÉMET SEREG KEZÉBEN VAN

A szövetségesek legfelsőbb tanácsát megdöbbentette, hogy a német sereg a Ruhr területben van.

A békeszerződés értelmében a Ruhr terület semleges.

PARIS, márc. 29. — A francia külügyminiszteriumba érkezett hírek semmi kétséget sem hagynak abban az irányban, hogy a reguláris német hadsereg tényleg bevonult a Ruhr területbe, annak ellenére, hogy azt a versaillesi békeszerződés semleges területnek jelentette ki, amely felett a kontrollt a szövetséges csapatok gyakorolják.

Hir szerint a legfelsőbb tanácsot, a miniszterelnököt tanácsát válságállag megdöbbentette a németeknek ez az eljárása és nagyon valószínűnek látszik, hogy a kérdés a legközelebbi jövőben már tárgyalás alá kerül Londonban.

A franciák kijelentették, hogy ok semmitfélt megsejtés nem látnak arra, hogy a németek mért küldték el a semleges területre a hadseregeket.

BERLIN, márc. 29. — Watter generális, a kormány hadseregnek vezére a Ruhr területben mindent elkövet abban az irányban, hogy a radikálisoktól a vidéket megtisztítsa. A német kormány egy hivatalos nyilatkozatában, amelyet tegnap adott ki, kijelenti, hogy a kormány hadsereg egyedül abból a célból ment be a Ruhr területbe, hogy azt a radikálisoktól megtisztítsa. Ilyen értelmű felhatalos nyilatkozattól a német kormány nem tesz először. Az előbbi nyilatkozatában kijelentette a kormány, hogy azért nem kért engedelmet erre a szövetségesektől, mert a helyzet olyan kritikus volt és annyira sürgető, hogy erre egyáltalán nem volt ideje.

A kormány már kihirdette a Ruhr területben, hogy milyen feltételek mellett hajlandó visszavonni önmagát a csapatokat. Ezek között első helyen szerepel, hogy vissza kell állítani a régi, alkotmányos rendet, szabadon kell becsajítani a foglyokat és a Kapp-féle államcsínyben résztvevőket meg kell büntetni.

Nagyon valószínűnek látszik, hogy a rendet ilyen formán csakhamar vissza lehet majd állítani és akkor nem marad ok arra, hogy a német sereg továbbra is, a semleges területen maradjon.

Ujabb sztrájk Chicagóban.

A vágóhidak munkásainak sztrájkja beszárazta kényszeríti a telep minden ajtaját.

CHICAGO, Ill., márc. 29. — Ha a Union Stock yardsnak és Transit Company-nak az alkalmazottjai, akik mult szombat éjjel sztrájkba mentek, nem térnek vissza a munkába, — mondják a vágóhidak hivatalos emberei, — a vágóhidaknál körülből ötvenezer alkalmazottja lesz kereset nélkül, tekintet arra, hogy a vágóhidak összes elejét lassankint be fogják csukni.

— Egy időre még van előállat állományunk, mondja az Armour & Co. egyik főembere, de ez nem tart nagyon sokáig.

### Az acélkirály civilben



Charles M. Schwab, az acélkirály

### A MUNKÁSSÁG MOZGALMA A POLITIKÁBAN

Az American Federation of Labor ötvenezer politikai bizottságot készül szervezni.

A mozgalom célja a munkásbarát jelöltek támogatása.

WASHINGTON, márc. 29. — Az American Federation of Laborok az a bizottsága, amelyik a politikai kampány vezetésével van megbízva s amelynek tagjai: Gompers, Morrison és O'Conner, azt tervezik, hogy 150 ezer munkásból álló 50 ezer bizottságot szervez azzal a céllal, hogy győzelemre vigye a munkásságnak pártokivüli kampányát a választások idején.

Eddig már nem kevesebb, mint 40 ezer munkásunióhoz küldték ki kérelmet, hogy formáljanak három-három tagból álló kampánybizottságot s a munkában dolgoznak együtt azzal a tizezer bizottsággal, a mit a központ nevez ki majd. A munka tervet meg gondolat fogják a bizottságok részére kidolgozni.

A munkásunió pártokivüli kampányát a szövetség szerint négy millió ember igyekszik sikerrel juttatni. "Egységgel és összetartással esodaltos eredményt érhetünk el s ha egyebet nem is, de elérjük azt, hogy a szolidaritás még nagyobb lesz szervezeteink között", — mondja a kiküldött felhívás.

A szervezett munkásság emellett a sajtó útján is nagy tevékenységet fejt ki s ezer számar készíti a röpiratokat, amik mellett természetesen a maguk lapjai is a cél szolgálatába vannak állítva.

### TITKOS PAKTUM ANGLIA ÉS A TÖRÖK KÖZT

Leleplezték azt a titkos szerződést, amit az angolok a szövetségesek tudta nélkül kötöttek a törökökkel.

A titkos szerződés mindössze egy évvel ezelőtt jött létre.

BERLIN, márc. 29. — Karl H. von Wiegand, a Universal Service levelezője jelenti: Mődojában van közölni annak a titkos megállapodásnak tartalmát, ami Anglia és Törökország között ezelőtt egy esztendővel jött létre Franciaország és Amerika tudta nélkül s amely szerint Konstantinápoly megmaradt volna a törökök birtokában s a szultánnak a jövőben is itt lett volna a székhelye. Ennek ellenben Anglia megkapta volna a hatalmat a Dardanellák felett s egyéb értékes engedelményeket Szíriában és Mesopotámiában.

Ennek az állítólagos titkos megegyezésnek szövegét Nazim bej közölte velem, aki a Talaat pasha nagyvezírre idején közoktatásügyi miniszter volt.

Nazim bej kijelentése szerint a dokumentumot 1919. április havában írták alá Konstantinápolyban Nagybritánia részéről Franner, Nolan és Churchill, Törökország részéről pedig Damad Ferid pász, a török kormány akkori feje.

A dokumentum a következő nyelve szakaszából áll:

1. Anglia garantálja Törökország függetlenségét a maga mandátuma alapján.

2. Konstantinápoly a kalifátus és Törökország székhelye marad. A Dardanellák angol ellenőrzés alá helyeztetik.

3. Törökország beelegetik, hogy a kurd pemat létesítését nem fogja ellenezni.

4. Törökország elismeri Szíriában és Mesopotámiában a török gyarmatokat és szükség esetén azokat anyagilag is segíteni fogja s evégből a kalifátus erkölcsi erejét is gyakorolni fogja ezeken a helyeken.

5. Anglia kötelezi magát, hogy rendőrségi hatalmat bocsát Törökország rendelkezésére, minden politikai ellenáramlat elnyomására, ha ilyen a felakalmatlan uralom felállítását után mutatkoznak, mivel a nemzetiségi mozgalmakkal szemben ilyen uralomra van szükség.

6. Törökország lemond Egyiptomra és Ciprusra, vonatkozó igényeiről.

7. Ez a szerződés hivatalos, de magánjellegű. Törökország képviselői kötelezik magukat, hogy a kellő hatóságokkal ezt elfogadjatják.

8. A békefeltételek megállapítása után a szultán új szerződést köt majd Angliával, a miben Törökország hozzájárul a 6. szakasz kibővítéséhez.

### RÉMES VIHAR SEPERT VÉGIG KÖZÉP-NYUGATON

Ohio, Wisconsint, Michigan és Georgiát borzalmas erejű vihar tépdeste meg, amely rengeteg emberéletet követelt, még nagyobb anyagi kárt okozott.

CHICAGO, Ill., márc. 29. — Az elmúlt este és éjszaka borzalmas istenitélő tómbolt végig a Közép-Nyugaton. A halál anyagiá végig lengette sötét szárnyát a mit sem sejtő városok és falvak felett, nyomában olyan tornádó támadt, amilyenre a legöregebb emberek sem emlékeznek. A borzalmas erejű vihar legalább kétszáz lesz a halottja, ha a vizsgálatokat mindenütt befejezik és a végleges, pontos jelentést a hatóságok megteszik.

Ohio-ban Közép-Nyugat több államában és délen alig van város, amelyet ne érintett volna a vihar legalább egy kisütt. De ez is elég volt ahhoz, hogy házak rongálódnak meg s a leszakadt táviró és telefontörök a városokat elvágják a külvilágtól.

Ma, a vihar után, mindenütt csak romok, kétségbeesett arcaok, tördelő kezek, kidőlt fák, bedőlt házfalak, leszakadt tetőcserepek, egérföhészköd tekintet vannak ott, ahol két nappal ezelőtt még a tavasz jöttének örvendtek az emberek.

Elgin, Ill.-ban egy pap, a vihar tombolása alatt a szökevényről kérte a hivat, gondolják meg, milyen veszendő az ember, mennyire ki van téve a természet szélsőségeinek, mennyire nem tudja, mire virrad, mi érheti a következő perében. Milyen igazza volt ennek a pápának! A kijelentése után a következő perében beszakadt a templom födele és a lezuhánótörmelék két embert megölt, többet nagyon súlyosan megsebesített.

A vasárnap éjjeli istenitélőnek az eddigi jelentések szerint 168 a halottja és körülbelül 1000 a sebesültje. De a halottak listája óráról-órára növekedik és nagyon valószínűnek látszik, hogy a lista rövidesen legalább kétszáz nevet fog tartalmazni.

Az eddigi beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy a chicagói kerületnek huszonkilenc halottja van, azonban pontos adatok egyelőre nem lehet kapni, tekintettel arra, hogy a vihar leszakította a táviró és a telefontörököt. Több város teljesen el van szakítva a külvilágtól.

Hatalmas pusztítást vitt véghez a vihar Elgin, Ill.-ban, ahol a halottak száma nyolc és az anyagi kár meghaladja a négy millió dollárt. A városnak különösen az üzleti negyede szenvedett sokat a vihartól.

Elginben különben kimondták a hadiállapotot s katonaság vigyáz a rend fenntartására, arra, hogy a zavarosban egyesek ne próbáljanak rabolni, lopni.

Jakabnéküliek ezrével vannak ezen a környéken. Az ottbónukat a vihar teljesen tönkretette.

A vihar Chicagóban és környékén.

A vihar, miután Elginben kitombolt magát, északra fordult, Chicago felé távozott, megállította a Melrose Parkot,

### A vihar áldozatai

CHICAGO. — A halottak száma huszonkilenc, a sebesültek száma több százra rug, körülbelül egy tucat ember eltűnt, a város anyagi kára meghaladja a fé millió dollárt.

Az egyes városokat és falvakat emberéletben a következőképen sújtotta az istenitélő.

OHIO. — Nashville, O. — Négy halott. Greenville, O. — Négy halott. Toledo, O. — Két halott. Raabs Corners, O. — Két halott, az iskola épület teljesen romokban van. Genoa, O. — Két nő halott. Huszonkilenc ház teljesen romokban van. Sylvania, O. — Egy asszony és egy csecsemő a halottak. Monroeville, O. — Tizenhárom halott.

Keolton, O. — Három halott, egy súlyosan sebesült, ki halálra került. Renolette, O. — Hat halott. Van Wert, O. — Egy farmer és a felesége a halottak.

KÖZÉP NYUGAT. — Elgin, Ill. — Eddig nyolc halottól tudnak, többet eltűntek és a sebesültek száma igen nagy. Az anyagi kár négy millió dollárra becsülhető. West Liberty, Ind. — Hét halott. Fenton, Mich. — Hét halott. Zulu, Ind. — Öt halott. Geneva, Ind. — Három halott. Monroeville, Ind. — Townley, Ind. Hart, Mich. — East Troy, Wis. — St. Louis, Mo., egy-egy halott. Fort Wayne, Ind. — Három halott, az anyagi kár igen nagy. Detroit, Mich. — Kétség és nyugati Michiganban az eddigi jelentések szerint nyolc a halottak száma.

DELEN. — La Grange, Ga. — Az eddigi jelentések szerint a halottak száma meghaladja a harmincat. Az anyagi kár igen nagy. West Point, Ga. — Öt halott. Agricola, Ala. — Öt halott. Atlanta, Ga. — Harminchat halott, száz sebesült, a georgiai városokban általában nagy az anyagi kár.

Evanston, Vilmettet és más külvárosokat, mindenütt rettenetes károkat okozva. Mindegyik romdömlő házak, a romok között fekvő hullák jeleztek utjának irányát.

Melrose Parkban és Vilmetteben még tíz is járult az általános bajhoz. Itt is kimondták a hadiállapotot és katonaság tartja fenn a rendet.

Szakértők annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy az a vihar, amely Elgint, Chicagót és Chicago környékét látogatta meg, nem azonos azzal, amely Ohio-ban, Michiganban és Georgiában tombolt.

ANGLIA ÉS AMERIKA VISZONYA. — Az angolok szerint Geddes jelenleg a legalkalmasabb ember a washingtoni nagyköveti állásra.

LONDON, márc. 29. — Az angol kormány egyre fokozódó érdeklődéssel s néha aggodalommal nézi az Egyesült Államoknag magatartását fontos nemzetközi kérdéseket illetően. Ugy vélekedik, hogy Amerika ellenzékeskedésének nem az irkérés, nem a Nemzetek Ligája az oka, hanem a kereskedelmi verseny, az a törökvis, hogy a világ legnagyobb hadiflottája Ameriká legyen. Ebben látják annak okát is, hogy az angol pénz értéke leszallott az amerikai piacokon.

Az angol kormány azért választotta Sir Auckland Geddest a washingtoni nagyköveti állásra, mert tudja, hogy ezzel az állással járó nehézségeket megoldására nincs ma alkalmasabb angol államférfi.

### Ohio-ban 42 a halottak száma. — Borzalmas pusztításokat végzett a vihar Michiganban is. — Az Erie tó partján mindenütt otthagya vere nyomatát az itéletlő.

DETROIT, MICH. — A vihar, amely közép és nyugati Michigan végigseperve vasárnap éjjel, az eddigi jelentések szerint nyolc embert ölt meg. Flint közelében hét ember ke resett menedéket egy üres épületben. A szél ledöntötte az épületet és az emberek mind ölt veszték.

Michiganban körülbelül tizen két városban pusztított rettenetes erővel a vihar, ledöntött házakat, letépett táviró és telefontörököt és megölt embereket.

A vihar erejét különösen Kalamazóban, Battle Creekben, Lansingban és kelet felé egyszben Bay Cityben és Saginawban érezték. Ionia és Howell szintén sokat szenvedtek. A jelentések mind arra engednek következtetni, hogy Michiganban nagy bajok voltak, a jelentések azonban egyelőre nagyon hiányosak, tekintettel arra, hogy a megfagyott utak sok teljesen el vannak vágva a külvilágtól.

Ohio-ban az anyagi kár

TOLEDO, O. — A vihar, amely végigseperve Toledo városán, husz halottat követelt és kétszázan felül súlyosan sebesülteket. Ebből a városból se lehetett egyelőre pontos adatokat kapni. Toledo is el van zárva egyelőre a külvilágtól most dolgoznak azon, hogy a táviró és telefon összeköttetést helyre állítsák.

Az eddigi jelentések arról számolnak be, hogy Ohio-ban negyvenkettő a halottak száma. Toledo-ban és környékén az anyagi kár meghaladja majd a három milliót egyelőre az anyagi kárt illetőleg sem lehetett pontos megállapítást kapni. — Swantonban egyedül egy millió dollár kárt csinált a vihar.

Erunersburgban, Bowling Greenben, Liberty Centerben, Martinban, Renolletben, Deleaneben és máshol szintén nagy az anyagi kár. Defianceban és környékén hat ember halt meg.

Columbus is sokat szenvedett. Halott ugyan nincsen a városban, de van három súlyosan sebesült. Az anyagi kár is tetemes, a telefon és táviró összeköttetés szintén megrongálódott.

Port Clintonból jelentik, hogy ott két nőt megölt a vihar.

De, mondja a jelentés, az egész környéken talán Genoa szenvedte a legtöbbet. Ezzel a várossal egyáltalán lehetett összeköttetést kapni, nemcsak a táviró és telefon ment tönkre, de a ledőlő fák miatt megközelíthetetlen is nehéz a várost. A vihar rettenetes pusztítást vitt véghez délen is, Georgiában, a honnét még szintén nem érkeztek végleges jelentések, Atlantában és környékén állítólag összesen 76 a halottak száma.

Indiana, Michigan, Illinois, Wisconsin és Missouri jelentenek halottakat a legutolsó hírekben nagy számban.

A mentési munklat természetesen mindenütt a legnagyobb erővel folyik.

ROS FARM... figyelmébe!... 45 hold művelés... MILWAUKEE, WIS., márc. 29. — Milwaukee rendőri krónikája... JÁRVÁNYOK FENYEGETIK AMÉRIKÁT... Európában és Ázsiában többféle veszedelmes ragály pusztít... WASHINGTON, márc. 29. — Cumming főorvos, a szövetségi egészségügyi hatóság vezetője... A MUNKÁSSÁG MOZGALMA A POLITIKÁBAN... Az American Federation of Labor ötvenezer politikai bizottságot készül szervezni... A mozgalom célja a munkásbarát jelöltek támogatása... WASHINGTON, márc. 29. — Az American Federation of Laborok az a bizottsága, amelyik a politikai kampány vezetésével van megbízva... Ujabb sztrájk Chicagóban... CHICAGO, Ill., márc. 29. — Ha a Union Stock yardsnak és Transit Company-nak az alkalmazottjai, akik mult szombat éjjel sztrájkba mentek, nem térnek vissza a munkába... TITKOS PAKTUM ANGLIA ÉS A TÖRÖK KÖZT... Leleplezték azt a titkos szerződést, amit az angolok a szövetségesek tudta nélkül kötöttek a törökökkel... RÉMES VIHAR SEPERT VÉGIG KÖZÉP-NYUGATON... Ohio, Wisconsint, Michigan és Georgiát borzalmas erejű vihar tépdeste meg... A vihar áldozatai... CHICAGO. — A halottak száma huszonkilenc, a sebesültek száma több százra rug... OHIO. — Nashville, O. — Négy halott. Greenville, O. — Négy halott. Toledo, O. — Két halott. Raabs Corners, O. — Két halott... KÖZÉP NYUGAT. — Elgin, Ill. — Eddig nyolc halottól tudnak... DELEN. — La Grange, Ga. — Az eddigi jelentések szerint a halottak száma meghaladja a harmincat... Evanston, Vilmettet és más külvárosokat, mindenütt rettenetes károkat okozva... Melrose Parkban és Vilmetteben még tíz is járult az általános bajhoz... Szakértők annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy az a vihar, amely Elgint, Chicagót és Chicago környékét látogatta meg... ANGLIA ÉS AMERIKA VISZONYA. — Az angolok szerint Geddes jelenleg a legalkalmasabb ember a washingtoni nagyköveti állásra... LONDON, márc. 29. — Az angol kormány egyre fokozódó érdeklődéssel s néha aggodalommal nézi az Egyesült Államoknag magatartását... Indiana, Michigan, Illinois, Wisconsin és Missouri jelentenek halottakat a legutolsó hírekben nagy számban. A mentési munklat természetesen mindenütt a legnagyobb erővel folyik.

# SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States  
Thirtyfourth year. Published daily by  
**The Szabadság Printing & Publishing Co.**  
An Ohio Corporation. B. K. Casna, President; Dr. Andrew Casna, Sec'y-Treas.

Founded by: **E. T. Kohányi** Alapítvány: **Kohányi Tihamér**  
DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at: Szerkesztőség és kiadóhivatal  
**700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.**  
Telephone: Bell: Main 3588. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában évi: \$6.00  
Külföldre: évi: \$8.00. Félévi: \$4.00. — CLEVELAND VILÁGHÁBORU ÉVI: \$8.00. FÉLÉVI: \$4.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$6.00, half year: \$3.00. Foreign countries: one year: \$8.00, half year: \$4.00. — Cleveland one year: \$8.00, half year: \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Eastern Office:  
**Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York**  
Uzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

## Amerika és Európa

**A VILÁGHÁBORU** viharzásának idejében megtanultuk már az emberiség, hogy egyetlen ország sem lehet meg a maga erejéből, hogy egyetlen ország sem kaphozhat el a többi országok elől, hogy az elszigetelt politikájuk egyet jelent az öngyilkossággal. Mielőtt az Egyesült Államok bevonult volna a világháború színterére, előrelátható bizonyosság volt, hogy előbb több erre kerül a sor. Wilson elnök állapította meg, hogy elmúlt az az idő, amikor semleges szerepet tölthetett a nagyarányú háborúban, nagy ország. Elmúlt az az idő, amikor két ország saját magányának tekinthette háborúját és a többi országok beérték a néző kényelmes szerepével. Ausztria és Szerbia között került szakításra a sor és megdőbentően rövid idő alatt a világ háromnegyede állott fegyverben, tíz milliók gázoltak vérben.

A fegyverek harcát nem nézhetjük tétlenül egyetlen nagy ország sem és most ugyanez a helyzet a gazdasági harcban. A gazdasági harc épp oly közvetlenül befolyásol minden egyes országot, mint annak idején a háború. Hiába jelentették ki a béke barátai Amerikában, hogy "mi közünk" Európa bajához, az óceán választ el bennünket az óvilágtól, ha verkedni akarnak, verkedjenek. — a szomorú vég az lett, hogy az Egyesült Államok észrevétlenül mindjobban eszotott a háború örvénye felé, és végül meg sem lepődünk, amikor benne voltunk már.

Súlyos hibát követtek el azok, akik azt akarták elhítni a közvéleménnyel, hogy Amerikát nem érinti az európai vérontás, hogy Amerikának nem kell szerepet vállalnia a világtörténelem legnagyobbarányú tömegmészárlásában. És súlyos hibát követnek el most azok, akik azt hangoztatják, hogy az Egyesült Államok nem érinti közvetlenül mindaz, ami Európában történik, hogy az európai nyomor, az európai gazdasági pangás érintetlenül hagyja Amerika gazdasági életét.

Az amerikai pénzürlagnak legelősmertebb kitűnése, Frank A. Vanderlip, mondotta a következőket: "Az amerikai átlag "businessman" szemében nagyon messze esik Európa az Egyesült Államoktól. Napról-napra nagybetűs hírekben olvassuk, hogy Európa egyes részeiben éheznek a nép, hogy forradalom dúl Németországban, hogy Oroszországban erős kézzel tartja az uralmat a bolshevik kormány, hogy Anglia súlyos munkás-zavarokkal küzd és Franciaország azon igyekszik, hogy magára hagyatva is fegyverrel védi meg magát."

"A látszat szerint, mindez nem érinti és nem érdekli közvetlenül az amerikai business man-t, pedig a két világ rész között sokkal bensőbb, sokkal összefüggőbb a viszony, mint a legtöbb ember képzele. Európa a legkomolyabb válság előtt áll. Közép-Európában az élelmiszerek hiánya rendkívül komoly és egyes vidékeket szőszériúti értelmezésében, éhhalál fenyeget. Németországban erős iramban tért hódítanak a szélső radikális elemek és egyes városokban meg is teremtették már a szoviet rendszert."

"Nagyon is előrelátható, hogy előbb-több a radikálisok elemek ragadják magukhoz a hatalmat Németországban. És ha ez megtörténik, azonnal napirendre kerül a német-orosz egyesülés sokat emlegetett eszméje. Trotzkij katonai lángszeszé fejlődött és munkát akar adni hadseregének ez esztendő tavaszán. Oroszország és Németország gazdaságilag kiegészítik egymást: abban erős az egyik, amiben a másik gyöngye. Németország éhes és nem képes eltartani önmagát. Oroszország kimeríthetetlen termőfölddel rendelkezik és népének legnagyobb százalékát alkotja a parasztság. Ez az ország, ez a nép eltarthatja, élelmezheti egész Németországot. Németország kiváló az iparban és a szervezés munkájában, — amikben Oroszország szenved hiányt. Ha Oroszország valamennyi alapon egyesül Németországgal, úgy a legeslegnagyobb probléma megoldása van a szövetséges hatalmakra."

"Ez mindez mennyiben befolyásol bennünket? Rendkívül komolyan. Az elmúlt esztendőben nyolc milliárd dollár értékű nyersanyagot és ipari cikket szállítottunk külföldre. Az ország javára mutatkozó több mint négy milliárd egyenleget úgy értük el, hogy a kormány kölcsönöket adott az európai országoknak. Ez a hitelforrás azonban bedugult. A múlt esztendői kedvező mérleget akkor tarthatjuk csak meg, ha Európából mi is kaphatunk árukat cserébe. Ha Európában nem indul meg a gazdasági termelés, ha nem esélyelhetünk portékákat az európai országokkal, úgy a legkomolyabb gazdasági válság fenyeget bennünket."

"Az Egyesült Államok közvetlenül érinti Európa gazdasági életének újjászülése és így minden politikai esemény, mely a tengerentúli országokban történik, közvetlen nyomot hagy Amerika életében is."

## A közalkalmazottak nyomora Magyarországon

Budapest, febr. 24.

Huszár miniszterelnök intézkedése most a tömeglakások páriáira terjed ki, pedig talán még ezeknél is súlyosabb bajok észlelhetők a tisztviselők körében, ahol a testi nélkülözést a lelki szenvedés is súlyosítja. Hangtalanul, némán tűrik meg a sorsukat az állam alkalmazottai hónapok óta. A háború nélkülözéstől évek alatt megszokták a legszükségesebb élelméről, fűtőanyagról és ruháról való lemondást és fásult közönnyel viselik nehéz keresztjüket.

Zálogházba és zárvására került az összekuporgatott ékezek és apró luxuscikkek után minden nélkülözhető ruhájuk, butoruk, de még így sem bírták megküzdeni az élelmiszerek hihetetlen ármelegedéssel, pedig kopáltak családostól valamennyien és tengődtek egyik napról a másikra abban a reményben, hogy végre meg is csak segítségükre jön kenyér adójuk az állam. Az áruszóra letérésében és a sokat hangoztatott naturalizálással való ellátásban bízták, de mindeztől hiába. Szemérmességük nem engedte, hogy a nyilvánosság előtt elpanaszolják rettenetes nyomorukat és a megélhetésért vívott kétségbeesett küzdelmüket, amely már évek óta tart szakadatlanul. Most már szemérmességükből is engedtek. A sok nélkülözés a legtöbbnek felőrölte energiáját és nem tiltakoztak többé, hogy ma egy asztalt, diványt vagy könyvszekrényt ebédelték, a jövő heti élelmezés pedig az éj vagy keredés árától kerül ki.

Az Államtisztviselők Egyesülete most kérészavál fordult a nemzetgyűléshez. Arra kéri, hasson oda, hogy az alkalmazottak fizetése helyett inkább élelmiszeket és ruhát kapjanak és az eddigi beszerzési szerveztek helyett, amelyek jóformán sehoh sem váltak be, valami más életrevalóbb intézmény létesítésére másítsa a kormány, amely megbízhatatlan és igazságtalan eszközökkel a szükségleti cikkek szétosztását.

Illusztrálására annak, hogy milyenek voltak a jöfői és beszerzési szervezetek, ime egy példa: Az Államvasutak alkalmazottaitól még a múlt esztendő októberében beszéde az élelmezési hivatal a burgonya-jegetek és a burgonya árát. Csaldátágonként 140 koronát fizettek be egy-egy mázsa burgonyáért, egy öttágu családnak tehát 700 koronát kellett letennie, vagy még többet is, ha hához akarta szállítani. Mintegy kétezer vasutas család deponálta is a hatalmas összeget. A legtöbb kölcsönt vett fel vagy eladott valamit, hogy be tudja fizetni a krumpji árát, mert ezzel — legalább részben — biztosítva látta néhány hónapra családjának élelmezését.

Október óta várt türelemmel valamennyi. Aggódtek ugyan, hogy fagyott állapotban kapják meg kompetenciájukat, de még azzal sem törődtek. Fő, hogy meglegyen.

Időközben felemelték a burgonya maximális árát. Boldog gondoltak a vasutasok arra, hogy ők mégis az októberi árban kapják meg a lefizetett krumpit és vártak tovább türelmesen, mert közben élelmezési hivatalunk egyik hétről a másikra hitegette őket. Ezalatt — nem lévén jegyük — 8-10 koronáért vették a burgonyát a zúgkereskedőtől. A februári de-rült égből azonban lecsapott a villám a várakozókra. Eleinte úgy suba alatt szóbelileg közölték az érdeklődőkkel, hogy a burgonyára már nem számíthatnak, mert a körülmények utját állják a szállítanak, a lefizetett pénz azonban visszakaphatják, ha jelentkezők érte.

A visszatérítés azonban újabb kálváriajárat jelentett. Négy hónapig hevert a sok-sok pénz a hivatal pénztárában, de csak hosszas, napokig tartó utánjárással kaphatták vissza a befizetett, természetesen postapénzben és burgonya-jegetek nélkül. Nem elég, hogy a jegyek elvezényeinek egy része már elvezetett, de még az érvényes szelvényeket sem adták vissza, — talán azért, hogy ezzel is támogatásuk a zúgkereskedelmét!

## KATONATISZTEK URALMA A MAGYAR FŐVÁROSBAN

A NEMZETGYŰLÉS FELZUDULÁSA A KATONAI TULKAPASOK ELLEN.

A legutolsó távirati híradások azt újságolják, hogy "katonai diktatúra" készül Magyarországon. Horthy tennegnag, állítólag, kijelentette, hogy a mai viszonyok között lehetetlen az alkotmányos kormányzás és a hadsereg veszi kezébe teljesen a hatalmat. "A katonai diktatúra feje, a híradások szerint, Soós tábornok hadügyminiszter lesz.

A külföldi híradások megbízhatóságában jogosan kételkedhetünk, de számos előjel sejteti, hogy nem volt még elég a megpróbáltatásokból, hogy a különféle diktatúrák után, még a katonai diktatúrán is át kell esnie a szerencsétlen magyar népnek.

A Nemzetgyűlés március 2-diki ülésén nyíltan szóba került a katonatisztek terrorja. A képviselőház elnöke és a kormány feje a legerélyesebben tiltakozott a katonaság tulkapasai ellen és ezáltal hivatalosan beismerték, hogy úgynevezett katonai "különítmények" garázdálkodnak a fővárosban.

Az érdekes hírlérol a következőkben számol be AZ EST március 3-diki száma:

**Az elnök mentelmi bejelentése.**  
A Ház általános érdeklődésének közepette Rakovszky István elnök a következőket jelentette:

— Kételességgem a nemzetgyűlésnek a következő esetről jelentést tennem:

Tegnap, a mikor Horthy Miklós kormányzó esküjét letette a nemzetgyűlés színe előtt, megtörtént, hogy a parlament épülete tudtom, beleegyezésem és engedélyem nélkül katonai kordonnal el volt zárva, a képviselők szabad forgalma, be- és kijárása meg volt akadályozva. A képviselői mentelmi jognak oly súlyos megsértése ez, amely soha, de soha tünni nem szabad és az elnök a legnagyobb mulasztást követné el, ha a Háznak erről a súlyos sérelemről jelentést nem tenné.

**Korányi minisztert nem engedték be a Házbá.**

Megtörtént az, hogy Korányi miniszter ur nem tudott a Házba bejutni, képviselői funkcióját nem tudta gyakorolni, a kormányzóválasztásának szavazatát nem tudta leadni.

Felkiáltások a kisgazdapárton: Hallatlan!

Rakovszky István elnök: A miniszter a miniszter ur a miniszteri kapu előtt legitímálta magát, mint miniszter, egy tiszt előtt, azt a feleletet kapta, hogy a katonaság senkit, legyen az akár Magyarországi miniszterelnök, nem bocsáthat be a Házba.

Egy hang a kisgazdapárton: Ez hallatlan!

Rakovszky István elnök: Itten valami Ostenburg különítményről beszélnek, a mely saját szakállára intézkedett és ezzel megsértette a képviselők mentelmi jogát, a nemzetgyűlés szabadságát és függetlenségét. Én ezt az eljárást a nemzetgyűlés elnöki székéből a legerélyesebben visszautasítom és megbélyegzem. Kérem a kormányt, hogy Ostenburg urat, vagy akárkit, a ki ezt elkövetett, példásan megbüntesse.

A kisgazdapárton és a keresztény pártban is éljenek meg a képviselők felállnak és úgy tapsolnak az elnöknek.

Rakovszky István elnök: (a nagy taps közepette folytatja beszédét.) Nagyon megtisztelve

Ilyen a tisztviselőknek natura liákkal való ellátása.

És míg a tisztviselők pénze kamatozatlanul hevert a beszerzési hivatalokban, a Burgonya Elosztó Hivatal elnézése folytán vagonszámra lehetett kapni a krumpit — miszaki irodákban, divatkereskedésekben, sőt egyes borbélyoknál is — öt-hatszoros áron és ha az obligát paprikák-krumpit ebédhez meg akarta szerezni a család hivatalnok a szükséges burgonyát, 30-40 koronát kellett egy ebedre váltóért fizetnie, mert a 8-10 koronásnak is csak a fele részét volt használható állapotban.

Ilyen viszonyok mellett szinte csoda, hogy a 600-1000 koronás havi fizetésből "élő" tisztviselők még nem haltak meg éhen.

A nemzetgyűlés pártjai remélhetők megériessék fogják felkarolni a tisztviselők ügyét és remélhetőleg találnak rá módot, hogy megérthessék a lánc kereskedelemlnek akár statáriális eszközökkel való szétzúzásával és az élelmiszerek egyenletes szétosztásával lehetővé tevények. Ezt nemcsak a humanizmus, de az ország érdeke is így parancsolja.

ur közvetlen körhözvezéshez tartoznak. Arra azonban a hazmagyó hivatal engedélyt nem adott, hogy külföldi számvény katonatiszt lepje el a képviselőház folyosóját. (Ez szintén a mentelmi jog megsértése).

A képviselőház ezután zárt ülésben tárgyalta a botrányos esetet. A zárt ülésen történetekről nem számoltak még be a magyarországi újságok.

## ÚJ FRANCIA CSODAAGYU.

PARIS, márc. 29. — Delanera Maze francia feltaláló eladta a kormányának új csodaagyujá szabadalmát. Ez az agyu, amint a lőpróbákban bebizonyult 100, sőt 120 mérföldnyire visza. A löveg, amikor az ágyúcsövet elhagyja, az első másodpercben 4.178 lábót tesz meg.

## Szerkesztői üzenetek.

P. F., Houston, Tex. — A Fekete Kaspi tengerek közt fekvő tartományok neve Kaukázia s azokat a Kaukázus óriási hegylánc választja két északi és déli részre. Tiflis és Baku a hegylánc által védett déli rész székvárosai, Texas és Florida-nak megfelelő éghajlattal, de a két tenger nagymértvű párolgás jelentékeny hőmérsékletváltozást okoz, s havaseső, sőt a télutó alatt csaknem minden évben hóvihar is éri. A lakosság fővédelmi forrása az állattenyésztés, különösen a juh- és juhász és fajbaromfi. Trópusi gyümölcs, herti gazdaság, kukorica és burgonya termesztés. A krími fészket védelten részben rendes télszokott lenni, védett részben a magasság területeken a hőmérséklet enyhe, s megfelelő a földközi tenger partvidékeinek. Megtekerem a szabadban füge, babér, granatalma, mandula stb. Hercegovina déli részén általában enyhe a tél. Sok esővel és ködszerű lecsapódással, de az Adriai tengeren dúló nagy hóviharak a legtöbb esetben végigsöprik déli részét is.

Vas József (keresztény nemzeti egyesülés párti): A tegnapi csekekkel kapcsolatban van szerencsem nekem is jelentést tennem, hogy hasonló körülmények között jutottam be a Házba. Fél 11 óra körül érkeztem ide és az Andrássy szobor mögötti főbejáraton akartam belépni, a mikor az Andrássy-szobor előtt katonák állottak el az utat és kijelentették, hogy arra bejárat nincs. A mikor igazoltam magamat mint képviselő, elutasították és végül is más uton kellett bejutnom a Házba. Miután nem tudom, hogy vajon ez is a szabad mozgásnak és a mentelmi jognak a megsértése-e...

Vas József... a mennyiben ez a mentelmi jog megsértése, van szerencsém a nemzetgyűlésnek erről is jelentést tenni.

**A miniszterelnök nyilatkozata.**

Ernst Sándor a keresztény nemzeti egyesülés pártjáról zárt ülést kéri ívet nyujt át az elnöknek. E közben Huszár miniszterelnök áll fel szólásra.

Huszár Károly miniszterelnök: Tisztelt nemzetgyűlés! A magam részéről is a legkeményebben el kell ítélnem a tegnapi eseményeket, a melyek során az is megtörtént, hogy fegyveres katonák beléptek a nemzetgyűlés tárgyalótermébe. A kormány az összes hatóságoknak kötelességévé teszi, hogy ezekkel szemben a legerélyesebben járjanak el. (Helyeslés.)

**A háznagy előadja a történeteket.**

Lukovich Aladár háznagy: Tisztelettel van szerencsém bejelenteni, hogy a háznagy-i hivataltól a tiszték nem kértek engedélyt arra, hogy a nemzetgyűlés folyosójára bejöhessenek. Az elnök ur öccsellenciája... (Rakovszky István rácsönget.)

Rakovszky István elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a nemzetgyűlés termében nem szokás a cimket megadni. (Helyeslés.)

Egy hang a keresztény nemzeti egyesülés pártján: Ez az igazi demokrácia!

Lukovich Aladár háznagy (folytatja): A nemzetgyűlés folyosóján mintegy százötven tiszt jelent meg a tegnapi ülés folyamában. Van szerencsém jelenteni, hogy vasárnap tizenöt tiszt számára adtuk ki folyosójegyet, a kik a kormányzó

**A megfelelő számológép**

Plajbászszal és papírossal számolni nehéz dolog. Ezteember nem engedheti meg azt, hogy fejbl számoljon, amikor megfelelő gép áll rendelkezésére. A Dalton-féle számológép kitűnő segítőtársa lesz az üzletben, mert mindazoknak a számoknak van általa birtokában, mikre szükség van. Mindössze tíz szám van rajta, még egy gyermek is képes rajta dolgozni.

Szívesen bemutatjuk.

**Mullen & Goodnow,** elárúszók, telefon: Main 288  
423-25 SCHOFIELD BLDG., CLEVELAND, O.

## HAJÓJEGYEK

Ha az utteleve megvan és a legolcsóbban akar hazajutni, írjon hozzánk azonnal.  
Ha utteleve még nincs, mi azt a legrovidebb időn belül tudjuk megírni.

**HAIJÓINDULÁSOK:**  
New Yorktól Bécsig:  
Április 3-án — La Savo.  
Április 11-én — Lafayette

**HAMBURGBA:**  
Április 7-én — Saxonía  
Április 10-én — Mongolia

**TRIESZTBE:**  
Április 5-én — Duca D'Aosta  
Április 17-én — Taormina  
Április 24-én Duca Degli Abruzzi  
Április 30-án — Belvedere

Triesztnek induló hajókban megálthatták a jegyet egészen: Aradi, Brassó, Budapest, Csáktornya, Ig. Kaszág, Kolozsvár, Nagybánya, Nagyvárad, Szabadaly, Szeged, Óderberg vagy Bécsig.

**RISS EMIL** Bankár  
133 Second Avenue,  
New York N. Y.

**STANDARD BANK**  
HUGO LEDERER BANKHAZA  
AVE B. COR. 4<sup>th</sup> ST. NEW YORK

## MINDENKI TUDJA ÖN IS TUDJA de azért megismételjük.

**HA** pénzt akar küldeni az óházába, küldje általunk, mert mi legolcsóbban küldjük, leggyorsabban átutaljuk és legpontosabban kifizetjük a **mindenkori törvényes forgalmi készpénzben.**

**HA** gyors segítséget akar küldeni, tegye általunk, mert mi 2 dollár 50 centért kábel utján átutaljuk a pénzt.

**HA** pénzét hazai bankban kívánja elhelyezni, helyeztesse el általunk, mert mi leghamarabb szerezzük meg a nevére kiállított kamatozó betétkönyvet.

**HA** megtakarított pénze van, ne tartsa odahaza, hanem küldje be hozzánk, mint bankbetétet, mert mi hiven megőrizzük és betétje után kamatot is fizetünk.

**HA** az óházában peres ügye van, az okmányokat állíttassa ki általunk, mert mi megszerezzük a szükséges konzuli hitelesítéseket.

**HA** közjegyzői okiratra van szüksége, forduljon hozzánk, mert mi pontosan és lelkiismeretesen állítjuk ki a közjegyzői okiratokat.

**HA** utazni akar, vegye nálunk hajójegyet, mert mi a hajóstársaság eredeti árait számítjuk és az utazáshoz szükséges összes okmányokat megszerezzük.

**HA** ki akarja hozatni valamelyik közeli rónkonát, írjon nekünk, mert mi a kívánt okmányokat elkészítjük.

**HA** bármely ügyben tanácsra vagy felvilágosításra van szüksége, forduljon bizalommal hozzánk, mert bennünk még senki sem csalódott.

## Németh Állami Bank

NÉMETH JÁNOS, elnök.  
Főüzlet: 10 East 22nd St.  
Fióküllet: 1597 Second Ave.  
a Bankpalotában Corner 83rd St.  
NEW YORK CITY.

## MID WESTERN REAL ESTATE CO.

Servia Building, Room 5, 800 Broadway  
GARY, IND.

Adunk veszünk és becsérélünk házakat és telkeket.  
MAGYAR CÉG. MAGYARUL LEVELEZUNK.  
53 5 7 9 61 3 5 7 9 71 3 5

## KÁLLAY TESTVÉREK

Magyarországi szakképzettésgű kereskedő kertészek 1920 évi, üzletük fennállásának pedig 14-ik évi nagy képes árjegyzék megjelent. Írjon ön is érte az alábbi címre.

**Gazdák és Kertekvelők**  
Ne feledjék, hogy mi nem valami angol cégnek romlott rossz portékáját árusítjuk, mint vannak egyesek, hanem mi

**A saját telepeink és üveg-házainkban**  
tenyésztjük meg az összes gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat, tizezzével mindenféle gyümölcs, diszifák és diszibokrok, gyökéres szőlővesszőket, több mint öten ezer tea bokor rózsákat és szobavirágokat. Írjon ön is azonnal az árjegyzékért, melyet ingyen küldünk.

**KALLAY BROS. CO. PAINESVILLE, O.**

# A GYLKOS APA ALDOZATA, FIA TEGNAP MEGHALT

A chicagói szenzációs gyilkosság szenvedő hőse, Frank Piano, jr. tegnap kihelyezte lelkét.

Halála előtt elbucszott a szüleitől.

CHICAGO, Ill., márc. 29. — Megemlékeztünk róla, hogy Frank Piano, lelkét a tizenhét éves fiát, Frank Piano jr.-t, mert a fia állandóan rossz társaságban járt, betörők, rablók voltak a környékén és az öreg Piano nagyon félt, hogy a fia gyűlöletben fogja az életét végzőt. Letette hát inkább, sem hogy erre a sorsra jusson.

Frank Piano jr. tegnap halálra ítélték a Cook County bíróságán. Agya mellett voltak a szülei, özvegye apja és meggyőződéses anyja, meg egy rendőrtisztviselő.

Nagy esend volt a szobában, a fia a fehér ágyon nehezen télegett. Egy ideig nem is hallotta anyjának górésszókogását. Aztán, nehezen, nagy erőfeszítéssel felemelt a fejét és könyörgőre nézett a rendőrré.

— Az én apám nem gyilkos, Ramlolt, mert én árultam voltam. Most meghalok. Igerje meg, hogy nem bántják az apámat és én megmutatom, hogyan kell az embernek mosolygálnia az ajkán megmialni.

— Nem lesz az apádak semmi baja, — mondta a rendőrtisztviselő és elfordult. Végy magadon erőt, fiám és megáld, meggyógyulsz.

A fia fejét visszacsúszta a párnára.

— Nem, érzem, meghalok. Csókolj meg, apám.

Az ősz olasz letévedt az ágy szélére, anyanyelvén halkán imádkozott.

Csókolj meg, anyám.

Az öreg asszony, félig ájultab, letévedt az öreg olasz mellé.

Isten áldjon meg benne.

Es a szerencsétlen fia többet nem szolt egy szó sem.

Az öreg szülők egy óra hosszat térdeltek halott, egyetlen fiuk ágya mellett.

Akkor az öreg ember felemelkedett. Odafordult a rendőrtisztviselőhöz.

Készen vagyok. Megyek, ahova akarja.

Menjen haza, szólott a rendőrt. Temesse el a fiát. Majd ha kell, ugysis küldenek magáért. És — ne féljen.

## A VOLT CSÁSZÁR ELLEN.

LONDON, márc. 29. — Hivatalosan megállapították a mai napon, hogy a volt német császár-bírósg élve állításából nem lesz semmi. Lloyd George miniszterelnöknek, akinek ebben a tekintetben a parlamentben kérdést intéztek, ezzel válaszolt: "Hiábavaló lenne ilyen tárgyalást tartani, mikor a volt császárt arra elő nem állíthatjuk."

## ELHARITOTT FORRADALOM

LISSZABON, márc. 29. — A kormány messzeagazó forradalmi mozgalomnak jött a nyomára, de feltette magában, hogy a rendet minden zavargás ellenére is fenn fogja tartani. Egyidejűleg szigorú rendelkezéseket adott ki az elemi-szervezetek ellen s az egyeseknél felhalmozva talált élelmiszereket a hatóságok elkobozták.

## NUXATED IRON

Ha nem elég erős, vagy egészséges, saját magadnak tartozik annyival, hogy a következőket ki-sérleli meg: Tudja meg, meddig tud dolgozni és gyalogolni anélkül, hogy elfáradna. Azután vegyen két ét grains NUXATED IRON tablettát naponta háromszor minden evés után két hédig. Azután próbálja ki erejét és meg fogja látni, mennyivel erősödött. Sok ember használta és meg voltak elégedve az eredményvel. Nuxated Iron hatása biztos vagy a pénz visszaadja. Minden jobb gyógyszer-tárban kapható.



## Az amerikai magyarok éhező magyarként

A magyarországi éhező gyermekek mind több és több szívet hódítanak meg az amerikai magyarság között. Napoként jönnek a kedves ajándékok, melynek mindenike egy-egy szenvedő magyar gyermek felől osztja el az éhség rémes fellegét.

S azok a sápadt, beesett arcú, sovány kicsikék piros arcú, eleven, esztalan gyermekek lesznek ismét. Van erre reményünk is. Hiszen egyfelől kezd az amerikai magyarság szíve megindulni, másfelől pedig igen biztató jelentések érkeznek a magyar orvosoktól. Azt mondják ugyanis, hogy mióta az American Relief Committee for Hungarians Sufferers megkezdte áldásos működését, a gyermek halandóság 91%-ról 37%-ra csökkent. Kell-e ennél nagyobb elismerés? Legyen tehát ez a dícséret úgy a Relief farsadagot nem ismerő tagjainak, mint a nemes szívű adakozóknak. De legyen lelkesítő is a további kitartó küzdelemben.

Amerikában van Budapest is. Georgia államban van ez a kis telep, melynek magyarsága Knapp János buzdokodása után \$15.25-t juttatott a magyar szenvedő gyermekek részére.

West Virginiában nagyszerű emberek laknak. Nincsen nap, hogy szeretet adomány ne jöjjön onnan. Dobrából Bofo Andrást küld \$30.50-t, mint az ottani magyarság adományát.

Flemington, N. J. magyarsága Földy Erázmus, László Mihály és Kerekes István ihletett vezetésével \$78.25-t gyűjtött a szenvedő magyar gyermekeknek. Szép is, nemes is.

A kanadai magyarok versenyre kelnek, ki tud többet gyűjteni a magyar gyermekeknek? Réty József Lestockban, Sask., Canada \$88.70-t gyűjtött eddig. De ez csak a kezdet.

"So, Norwalkon eddig csak egyetlen egyesület viseli szíven a haza és szenvedő gyermekeinek sorsát. Ez az Egyesület a Magyar Önképző Kör. Paskó Lajos elnök a tagok sorában \$33.70-t gyűjtött a kis éhezőknek. Követésre méltó példa.

Eirama, Pa. alig volt ismerős előttünk. Ismertté tette Drenka János, ki ott \$15.00-t gyűjtött a magyarok között. Isten éltesse őket.

Hastings, Pa. magyarsága három derek férfit állított a gyermekmozgalom élére: Rist Istvánt, Ákos Lajost és Száfajzi Jánost. Kötelességüknek meg is felelték, mert fáradozásuk eredménye \$136.00 volt. Hála érte.

Ismét a W. Va.-i bányászok. De derék emberek azok. Most Ethelből lepték meg az éhező magyar gyermekeket 300 dolláros ajándékkal. Baranyai János testvér küldte el. Kemény munka az a bányász munka, de a szívet puhán hagyja.

Edgartonból, W. Va. Cseli József küld \$67.75-t. A bányászok adják. Áldja meg a jó Isten azokat a nemes szívű bányászokat!

Gypsomból, O. Bublawarek István a Verhovayak titkára küld \$25.25-t. Ő gyűjtötte, ővé a köszönet is.

Myers Major József, az ismert magyar bankár Phillipsburgban, N. J. küld \$151.50-t a szenvedő gyermekek segítségére. A II. Rákóczi Ferenc egyesület tagjai adták azt össze. A hol jó kezében van a vezetés, szép ott az eredmény is. Scilicet Endre.

BERLINEN ELFOGNAK MINDEN OROSZT.

BERLIN, márc. 29. — A rendőrség erősen szemmel tartja a külföldiek s a razzikon letartóztatnak minden idegent, aki kellekőképpen nem tudja magát igazolni.

A Freiheit azt írja, hogy a letartóztatottak között igen sok az orosz, akiket egyes kaszárnyákban helyeztek el. Ugy tudják, hogy rendeletet bocsátottak volna ki, amely szerint Berlinben minden orosz le fognak tartóztatni.

## A Bányászok és Tulajdonosok Új Tárgyalásai

A puhaszén bányászok és a bányatulajdonosok New Yorkban a béremelés miatt.

A tárgyalás alapja a többségi vélemény lett.

NEW YORK, márc. 29. — A puhaszén bányászoknak kiküldöttéi és a bányatulajdonosok megindulni kezdtek New Yorkban, hogy a béremelés kérdését újra vita és megbeszélés tárgyává tegyék. Az új tárgyalás alapja a Wilson-enök által kiküldött szándékosságban a többségi állásfoglalása lett. Wilson ezt a felfogást jelentette régebben úgy a szénbányászoknak, mint a bányák tulajdonosainak.

Johu L. Lewis, a United Mine Workers elnöke kijelentette, hogy az új tárgyalás menetét a józan ész fogja jellemezni és szerinte semmi szükség sincs arra, hogy értéktelen és hiábavaló vitákkal a kiegyezést elhúzzák Lewis közönséget adózt az elnöknek, amiért behatolt a bányákba ott az ügyekkel, kijelentette hogy a többségi határozat alkalmas arra, hogy a béremelését azon az alapon újra megtárgyalják. És reméli, hogy ennek az új tárgyalásnak igazi eredményei lesznek, olyanok, amelyek alapján legkésőbb egy héten belül az új egyezményt alá tudják majd írni.

Az ugyan nem tagadta Lewis, hogy a munkások újabb engedményeket fognak követelni a bányatulajdonosoktól, ami a munkaerőket és a bért érinti.

A legkevésbé, amire a munkások okvetlenül ragaszkodnak, hét óras munkanap és harmincegy perces béremelés.

Az eddigi tárgyalásoknak az lett az eredménye, hogy a bányatulajdonosok hajlandók egy huszonhét perces béremelésre és nyolc óras munkanapra.

## A MAGYAROK TANULMÁNYOZÁSA.

Az Interchurch World Movement a tanulmányozással Souders református szuperintendentet bizta meg.

NEW YORK, márc. 29. — Az Egyesült Államokban működő harminc evangélikus felekezet Interchurch World Movement néven szervezettel teremtett missiói, jótékonyági és népnevelési céljait előmozdítására s éveget az 1920 esztendőre 336,777,572 dollárt akar összehozni április 25-től május 2-ig. A szervezet egyházakba akarja tömöríteni a bevándorolt nemzetiségek körében levő evangélikusokat és újabb híveket is akar szervezni mindegyik népfajta körében. Ez a cél szikessége tette a különböző bevándorolt elemek tanulmányozását.

A magyarok egyházi, ipari és társadalmi életének tanulmányozásával Rev. D. A. Souders, az Egyesült Államokban alakult református egyház missiói szuperintendentjét bízták meg.

Az Interchurch World Movement a tanulmányozással Souders református szuperintendentet bizta meg.

NEW YORK, márc. 29. — Az Egyesült Államokban működő harminc evangélikus felekezet Interchurch World Movement néven szervezettel teremtett missiói, jótékonyági és népnevelési céljait előmozdítására s éveget az 1920 esztendőre 336,777,572 dollárt akar összehozni április 25-től május 2-ig. A szervezet egyházakba akarja tömöríteni a bevándorolt nemzetiségek körében levő evangélikusokat és újabb híveket is akar szervezni mindegyik népfajta körében. Ez a cél szikessége tette a különböző bevándorolt elemek tanulmányozását.

A magyarok egyházi, ipari és társadalmi életének tanulmányozásával Rev. D. A. Souders, az Egyesült Államokban alakult református egyház missiói szuperintendentjét bízták meg.

Az Interchurch World Movement a tanulmányozással Souders református szuperintendentet bizta meg.

NEW YORK, márc. 29. — Az Egyesült Államokban működő harminc evangélikus felekezet Interchurch World Movement néven szervezettel teremtett missiói, jótékonyági és népnevelési céljait előmozdítására s éveget az 1920 esztendőre 336,777,572 dollárt akar összehozni április 25-től május 2-ig. A szervezet egyházakba akarja tömöríteni a bevándorolt nemzetiségek körében levő evangélikusokat és újabb híveket is akar szervezni mindegyik népfajta körében. Ez a cél szikessége tette a különböző bevándorolt elemek tanulmányozását.

A magyarok egyházi, ipari és társadalmi életének tanulmányozásával Rev. D. A. Souders, az Egyesült Államokban alakult református egyház missiói szuperintendentjét bízták meg.

## THE STATE BANK

378 GRAND STREET NEW YORK, N. Y.

Megszerzi Önnek az utlevélt, s a hajójegyet.

Pénzt minden országba küld.

Pénzt vált a legolcsóbban.

Takarékbetétek kamatoznak.

A bank vagyona 70 millió. BETEVŐINEK száma több mint száz ezer.

## Pántlika Giliszta.



Aki pántlika-giliszta-tól szenved, ne kintoztassa magát tovább, hanem vegye a VÖRÖS KERESZT PANTLIKA GILISZTA-HAJTÓ SZERT. Ez az egyetlen szer, amely fájdalom és veszély nélkül biztosan kihajítja a pántlika-giliszta-t. Ha nincs jelen a pántlika-giliszta, az szer nem árt. — A galand-féreg vagyis a pántlika-giliszta által igen sokan szenvednek, anélkül, hogy tudnák, hogy ez értelmes állat okozója kímáiknak. Kik ezt által szenvednek, sápadtak, szemük kék-gyűrűs, beesett. Nyelvéük sűrűs lerakódással van telve s étvágyuk rossz, majd meg igenis meghalhatnak. Ajulás, fejfájás s szédülés nem ritka jelenség. Sokszor nagy nyomás és fájdalom érezhető a belekben, majd meg mintha valami csomó feljárná a gyomorból és a torkot fojtaná. Gyökör levertség és életuntagság is jelentkezik. Erdekldők mindig megtekinthetik gyógyszerárunkban és szer által utóbbi időben kihajított eredeti

PANTLIKA GILISZTÁKAT. A szer ára használati utasítással együtt \$3.50. Postán is elküldjük. Egyedül csak nálunk kapható. Makacs esetekben a dupla erős adag \$5.00 bérmentes küldéssel. Pontos cím:

Vörös Kereszt Patika 8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, OHIO NAPTAR! Minden rendelő gyönyörű színyomású naptárt kap ajándékba.

## ISTEN TARTSA MEG A SÖRT!

Egy angol pap tiltakozik a prohibíciós mozgalom ellen.

LONDON, márc. 29. — B. G. Bouchier hamsteadi lelkész, a kinek hitközségi termében gyűlést tartottak a szárazak Hamilton amerikai, kentuckyi tanár és száraz apostol elnökét alatt, beszédet tartott a prohibíció ellen.

"Ha tölem függne, azt irnám az angol zászlóra, hogy Isten tartsa meg a királyt és a sört az angol nép számára!" — mondotta a lelkész. — "Sajnálom, hogy ezt a gyűlést szentelt helyen tartják, különben a legdurvább szavakkal itélném el ezt a mozgalmat, amely az angol nép kettészakítását, a királytól és Istentől való elhidegítést fogja eredményezni, ha élt ér!"

Rémes magyar családi dráma Milwaukeében.

(Folyt. a 1. oldalról.)

hogy megölt feleségének fejét a szék alá is tett vánkost. A ház hamarosan megtöltötte a konyhát és megölte a gyilkost és ártatlan leánykáját.

Szerdahelyi szerint a huga és Martin állandóan torzalkodtak. Este, amikor ő eltávozott, akkor is folyt a perpatvar, mivel a vacsora nem volt készen. Az asztalt megterítve s így azt értetlenül találták s így azt hiszik, hogy a gyilkosság még ezt a mozgalmat, amely az angol nép kettészakítását, a királytól és Istentől való elhidegítést fogja eredményezni, ha élt ér!"



## Nem lehet a bányászt becsapni lábbeli-nél.

ÖN egyszer vehet rossz cipőt, de legközelebb más minőség után fog nézni. Munkája a valódi jót kívánja.

Ezért napról-napra több bányász viseli a "Hi-Press" cipőt. Ez felülmúl minden más cipőgyártmányt, jobban áll a lábón és kényelmesebb. EGY TARTÓS DARABBÓL készült és a gummi szivósabb. Nagy mennyiségű "Hi Press" Rövidszáru Fehéret is árulunk a bányavidékeken. Bármily formában, valamennyinek felső részét Vörös Vonallal veszi körül. 50,000 kereskedőnél.

THE B. F. GOODRICH RUBBER COMPANY Akron, Ohio

## Goodrich Hi-Press Rubber Footwear

with RED LINE round the top

Goodrich Hi-Press Rubber Footwear

with RED LINE round the top

with RED LINE round the top

with RED LINE round the top

with RED LINE round the top

with RED LINE round the top

with RED LINE round the top

## KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE. NEW YORK.

Martinnak néhány hónappal ezelőtt bérbélyüzete volt a 1113 Cherry streeten. A kiirtott család nagy részvét mellettemeték el.

MEGFAGYOTT HADSZEREG. Délkeleti Oroszországban 16,000 bolshevik-ellenes katonát találtak megfagyva.

LONDON, márc. 29. — Több mint 16,000 anti-bolshevik katonára akadtak az Oroszország délkeleti részében levő síkságon. A katonák Denikin egyik ladseregosportját alkották. Téli egyenruha híján pusztultak el a hóviharakban.

BEVÁNDORLÓKAT A FARMOKRA. NEW YORK, márc. 29. — Április 7-én országos konferencia lesz New Yorkban, amelynek az lesz a célja, hogy valami megoldási módot keressen a farmoknak munkásokkal való ellátása végett. Mióta a munkásság egyre nagyobb mértékben húzódik a városok felé, azóta a farmokon a szükséges munkákat, különösen a nagy nyári dologidőben alig képesek elvégezni. Ezen a konferencián egy határozati javaslatot készítenek elfogadni, hogy a bevándorlási törvénynek az irástudatlanokat kirekesztő rendelkezését töröljék a mezőgazdasági munkásokat illetően, akik farmokon akarnak dolgozni.

A konferencián részt fognak venni az ipari, pénzügyi, kereskedelmi és munkásvilág képviselői s a konferenciát az Inter Racial Council rendezi.

Az értekezlet a bevándorlási törvények olyan módosításai mellett készül állást foglalni, hogy zárják ugyan ki a veszedelmes ultra radikális elemet s állítsanak akadályokat a kívánatos munkások bevándorlása elé.

Nagy iparágak máris bajban vannak, mert a bevándorlási csökkenése óta négy millió munkás hiányát érzik.

Martinnak néhány hónappal ezelőtt bérbélyüzete volt a 1113 Cherry streeten. A kiirtott család nagy részvét mellettemeték el.

MEGFAGYOTT HADSZEREG. Délkeleti Oroszországban 16,000 bolshevik-ellenes katonát találtak megfagyva.

LONDON, márc. 29. — Több mint 16,000 anti-bolshevik katonára akadtak az Oroszország délkeleti részében levő síkságon. A katonák Denikin egyik ladseregosportját alkották. Téli egyenruha híján pusztultak el a hóviharakban.

## Az ó-hazába elküldött és nem kézbesített pénzek

SZÁMTÁLAN levelet kapok az Egyesült Államok minden részéről honfitársaimtól, hogy azok a pénzek, melyeket az utóbbi 4 év alatt küldtek haza szeretteiknek Magyarországra, soha kifizetve nem lettek. Felhívtnak tehát mindazok, akik levelet kaptak hazulról, hogy a pénzt otthon meg nem kapták, lépjenek érintkezésbe New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár és hajóügyűnök Záró C. Henryvel, aki teljesen díjtalanul segítséget nyújt annak kitudakolása végett, hogy ezen pénzek hova lettek és háscak lehetséges, az illetők kezébe visszajuttassa azokat.

New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár és hajóügyűnök, Záró C. Henry a legolcsóbb napi árfolyam mellett további pénzeket az óhazába és teljes szavatosságot vállal arra nézve, hogy azok a legrovidebb időn belül kézbesítve lesznek otthon s ennek bizonyítékul igényessük mielőbb megszerezni a címzett által sajátkezűleg aláírt postai nyugtát.

Ugyancsak a legolcsóbb napi árfolyamban utalványoz csekket a legmegbízhatóbb hazai bankokra Magyarországon minden részére.

Továbbá nagyon sok levelet kapok honfitársaimtól, akik arról panaszkodnak, hogy külföldre útnak indított hajójegyet vásároltak hazatérés végett, akik 5-10 dollár, sőt még ennél is nagyobb összeget fizettek velük az utlevél megszerzéséért. Lelekismeretem meg nem engedheti, hogy nyilvánosságra ne hozzam, miszerint az utlevél megszerzése még 2 dollárnál is kevesebbe kerül s óva intem honfitársaimat, hogy amennyire csak lehet, órizkedjenek ezen ügyüknöktől, akik azon vannak, hogy mennél jobban kifosszák a hiszékeny embereket. Nekem van egy állandó megbízható alkalmazottam, aki csakis avval foglalkozik, hogy honfitársaink segítségére legyen az utlevél megszerzésében.

Felhívom tehát mindazokat, akik haza szándékoznak utazni, forduljanak teljes információért hozzám.

A Záró Bank-palota be van rendezve a legnagyobb kényelemmel a hazavándorlók részére s ott szép tágas szobák állanak az utasok rendelkezésére, úgy, hogy azoknak felesleges akarmilyen ronda boudingházakban lakni, ahol ki vannak téve annak, hogy a keserves összekuporgatott dollárjaiktól kifosztják őket.

Bármilyen ügyes-bajos dolgaimban forduljanak teljes bizalommal felvilágosításért

Záró C. Henri, Bankár New York Állam bankfelügyelete alatt álló bankrész 39 Cooper Square Third Ave., The Zaro Bank Bldg., Cor. 6th Street, New York City



# MAGYAROK AMERIKÁBAN.

## MEGINDULT A GYÜJTÉS.

A Verhovay Segélyegylet Masontowni 140-dik fiókja \$421.63 összeget utalt be a segélybizottság pénztárába.

Masontown, Pa. — Szarka Mihály, a Verhovay Segélyegylet masontowni 150-ik fiókjának elnöke az alábbi elszámolást adta a fiók eddigi gyűjtésének eredményéről \$443.90 centtel mutatja ki, melyből az összes kiadás, kizárólag utiköltségek \$22.27, tiszta maradvány \$421.63, mely összeget már beutaltatták az American Relief Committee for Hungarian Sufferers főpénztárába. A gyűjtést a gyűjtő bizottság lankadatlan buzgósággal folytatja tovább.

A fenti összeg gyűjtőinek és az adakozók névsora:

Verhovay Egylet 150-ik fiókja — Dudas Mihály, Kondás János — 13 dollár; adott: Győzsef András.  
10—10 dollár: Dudas Mihály, Molnár Mihály, Kamler András, Bereczki Lajos, Bereczki Lajosné, Prilóczi István, Szarka Mihály.  
9 dollár: Kondás János.  
8—8 dollár: Rotenhof István, Medve József, Hornok János, 1 dollár: Csikós Sándor.  
5—5 dollár: Kovács Lajos, Koczka András, Magyar Pé-

ter, Oláh László, Bankler Ferenc, Mester János, Hogány János, Nagy Imre, Simon Gyula, Csobi Lajos, Gurri József, Kapa György, Szepesi József, Győri János, Balogh Imre, Korintus János, Vilant János, Szemejk József, Szenderák István, Ádám István, Kovács Péter, id. Bodnár Géza, Bodnár Béla, Tóth András, Kovács Mihály, id. Molnár Miklós, Nagy Ferenc, Likatos József, Kiss András, Zoltán Mihály, Drop János, Gábor József, Molnár Károly, Márku János, Dalmoki Árpád, Szabó Gyula, Jesó A. János, Dudik György, Major Miklós, Oláh Gábor, Kocsis György, Takács Géza.

Gábor József és Bohár Ferenc gyűjtése:

5—5 dollár: Bohár Ferenc, Kormos Lajos, Seres Pál, Mátyás József, Baesó János, Kiss István, Ivánesik László, Matyus József, Takács József, Murak Ádám, Szakács Mátyás, Szurovecz András, Barna Antal, Budi József, Badó János, Pekár Márton, Vitkó László.  
3 dollár: Vészter István.  
2—2 dollár: Lázár István, Fülöp Dániel, Komsa János, Kovács Mihály, Donga Antal, Dobezsiki János.  
1—1 dollár: Balog János, Haskó József, Jávorska János, Kuman Lajos, Sipa György, Mános Béni, Garaba Ferenc, Kiss Bálint, Hozsik Mihály, Fekete Ferenc, 50 cent: Kis István.

Összesen befolyt 443 dollár 90 cent.

Kiadás (utiköltségek) \$22.27.

Ekképpen \$421.63.

### Bányásztestvérek!

Bücher shopban kapható költséges, szórakoztató vagy frissen, tessék csak rendelni, kiviszem a léter... Székelt ezer fontos marhábol árulok, jóságát számítva... Kévszet csacsolok. Groszeri ártóim is tele friss jó portékával, tessék csak óvatosan! Sarkadi Zsigárd, a ki ha megkapja a plézet az ordert becsülettel székelt minden másizst, hátrajár pedig ócsón látja el a bányász embert.

**SARKADI ZSIGA**  
Cherry Bottom, W. Va.

75 81 87 93 20

## GYÁSZHIREK.

McKeesport, Pa. — Szomorú hírt visz a posta a zemplényi Perbenyik községből: László születési Tóth János halálhíré. Március első napjaiban kellett volna visszatánnia Magyarországra feleségéhez, szüleit Czettó Erzsébethez s a kis Béla fiához, de helyette már csak a gyászpecsétes levél érkezik haza. A múlt hó végén influenza becsapta, s a könyörtelen ragály 10 nap szenvedés után kioltotta életét a 33 éves tőrekvő munkás honfitársunknak.

A W. Virginia-i Sprigg bányatelepen halt meg. Temetéséről sógora Czettó István McKeesport, Pa. és bátyja Tóth István Niles, O. gondoskodtak. Földi maradványait McKeesportra szállították s ott helyezték örök nyugalomra Bályján és sógorán kívül a Simon és Szalay családok helyezték koszorúkat ravatalára, s temetésén szép számú magyarság adta meg részére a végtisztességet. Feleségét és fiát kívül odahaza öreg szüleit, Erzsébet és Julianna nővéreit borítja gyászba oly váratlan halálhíre.

Munson, Pa. — Ismét újabb magyar vértanút ragadott ki a munkások sorából a bányák. Spisák Pál közbeesülésben álló magyar bányász március 19-én reggel nyugodtan vett búcsút családjától, s aggodalom nélkül sietett a bányába. De alig ért le munkahelyére, reggel hét órában súlyos szívroham szakkadt rá, mely öszonytalan s megölte a 43 éves, erőteljes ferfiut. Munkástársa segélyre ugrott, odarohantak mások is, de a tonnás szikla alól már

csak holttestét szabadíthatták ki. Az elhunyt 23 évvel ezelőtt jött ki Amerikába az abauj-tornamgyei Novájból, s 19 évvel vette Perth Amboyban feleségül Ungmegey kiváthi születésű Adám Esztert. Kilenc gyermekük volt, de csak 4 leánya van életben. Három elhalt kis korában, de két kis fiát a múlt év december havában az influenza ölte meg, ez csak fokozza a család iránti általános részvétet. Temetésén a letört özvegyen kívül leányai, a 17 éves Erzsike, 14 éves Mariska, 9 éves Helén és 6 éves Etel borultak a gondos édesapa koporsójára, s nagyszámú rokonságuk, s barátai adták meg a végtisztességet hatalmas koszorúkkal borítva el ravatalát. Adám Lajos és családja New Brunswick, N. J., Csorba László és családja Perth Amboy, N. J., Tálai Ferenc és családja, Kosztó Péter és családja, Hawkrun, Pa. testvérei: Spisák József, Borbála, Anna és Ágnes családjaikkal, Bridgeport, Conn., Ferenci István és neje New Brunswick, N. J., Maczói István és neje, Spek Mihály és neje Hawkrun, Pa., Gál Imre és neje, Winburne, Pa. Munkavezetője s a leánykák több barátja felülden szép elővirág koszorúkkal fejezték ki részvételeiket. A Verhovay Segélyegylet Winburne, Pa. fiókja zászlóval testületileg vonultak ki a gyászszárhoz, ahonnan bezenetelés után a winburnei róm. kath. templomba vonult a gyászmenet, s a nagyszem végtételén két kis fia mellé helyezték örök nyugalomra a winburnei temetőben.

Leisenring No. 3, Pa. Itt Juhász János tőrekvő 18 éves magyar ifjú halt meg. Fiait kor

### ROSSZUL LAT? Vannak Fejfájásai?

Dr. Huszár Frigyes Chicagóban az egyedüli magyar szemészspezialista, a ki szemet lelkismeretesen megvizsgálja és a szükséges szemüveggel ellátja. Méréskelt árak. Rendel naponta reggel 10-től este hatig.

**DR. HUSZÁR FRIGYES**  
36 W. Randolph St. a Dearborn St. sarkán. CHICAGO, ILL.  
4-ik emelet, szobaszám 408

## Hölgyeim!

Használjanak

- MARGIT KRÉMET Szepők ellen,
- MARGIT KRÉMET Pattanások ellen,
- MARGIT KRÉMET Májfoltok ellen,
- MARGIT KRÉMET bőrtakák ellen,
- MARGIT KRÉMET Ráncok ellen.

Nincsen párja! Mindenki hálás érte.

Rendelje meg azonnal.

Tégelyét a hozzávaló Margit Szappannal együtt 1 dollárért küldi postán az amerikai magyarság patikája és önzetlen barátja, a

### SENTERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR

9115 Buckeye Road, Cleveland, O.

### ASSZONYOK! ASSZONYOK!

#### Mosás Szappan és Mosódeszka Nélkül!

EZ A 7-ES CSODA MOSÓPOR, amely lejobb a világon. Nemcsak ruhámossára, hanem edény, padló, szőnyeg tisztítására is kitűnő. Próbálja meg azonnal, nem veszt semmit, hanem megtudja a valót. Próbá dobozzal az öszeg előleges beküldése mellett. 25c Nagy doboz ára, amely egy néhány havi mosáshoz elegendő — 50c

VISZONTELARUSITOK TUCAT RENDELÉSNEK ÁRENGEDMÉNYBEN RÉSZESULNEK. Küldje be rendelését ezen címre:

**The 7 Wonder Washing Powder Co.**  
311 MAPLE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

## BETEG EMBEREK



Rendelő órák: Reggel 9 órástól 4 óráig, este 6—8 óráig. 176 E. JEFFERSON AVENUE, Woodward Ave.-től keletre egy kitérő, DETROIT, MICHIGAN.

Ha mindaddig képtelen volt hátra segíteni, kaptál-e már kedvet venni, ne essen lelked! A tapasztalat azt mondja, hogy ma már hátra vonulhatsz, 18 éves gyakorlatom van orvosi és sebészeti ténnyel, mely idő alatt a legnehezebb eseteket is sikerrel gyógyítottam. Ha meg akarod próbálni, írd meg a következő levelet: **DR. RUSSELL** Vasmag és Össze-  
napot: D. e. 10 és 12. u. 2. sz. D. e. 10 és 12. u. 2. sz. D. e. 10 és 12. u. 2. sz.

## MIT IR EGY ÖREG AMERIKÁS.

Ganzgruber István, Susquehanna, Pa.-i lakos azt írja, hogy "már 17 éve vagyok itten és ez idő alatt több dolgot láttam, mint a szájam, de mondhatom, hogy egyik sem volt olyan jó, mint a

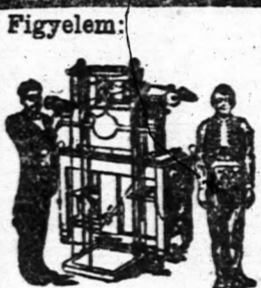
## NÉYES

Egyeser próbálja meg és biztosak vagyunk benne, hogy ajánlani fogja, hogy már régen nem lette. Jobb dolgot láttam, mint a szájam, de mondhatom, hogy egyik sem volt olyan jó, mint a

## JAKAB ÉS TÁRSA

423 EAST 5th ST., NEW YORK, N. Y.

Oda, ahol a dohány még üdülten sem kapható, 10 csomagos rendeléshez egy töltőtöltel, melybe ténnyel van rizk kék, 50 csomagos rendeléshez egy nikkelt zseborát, 100 csomagos rendeléshez egy 7 köves svájci zseborát, 200 csomagos rendeléshez pedig egy aranyozott órát 20 évvel jóvalalacsonyabb árúban.



### Szenvedő nők és férfiak! Dr. F. H. Colhouer Utódja: DR. COOPER

717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. Minden betegséget, újat és régi — legújabb tudományos módszerrel kezelünk. Minden betegség, újat és régi — legújabb tudományos módszerrel kezelünk. Minden betegség, újat és régi — legújabb tudományos módszerrel kezelünk.

Nem történt semmi izgalmas, néhány gyönyörű nőket kiadott az esés közben, egy-két szortfotót elvett a drága szőnyegen, egy meg a kis papírtányit gyűjtötte meg, de sir Andrew ügyesen elhárította a kezét. Amíg a loosert gyertyatartóval volt elfoglalva, Marguerite elgátlódott a földön. Tíz-tizenkét szortfotóig volt több rajta, ugyanaz az ellenfelet hiúsított ki, ahadtá pedig jégyvíz égyantát egy vörös ruhával rajzolt kis csillagot.

Amire sir Andrew ismét odafordult lady Blakeneyhoz, már nem látott annak az arca egyebet, mint a halasztást, majd a kezét a kis papírtányit pedig ott hagyta a földön. Sir Andrew szíve kapta föl a látszólag rajta, melyben meggyújtásáért van, hogy ismét kezében tarthatta.

Szegélye magát, sir Andrew — fonyogott meg Marguerite tréfásan: — jätéket izni valami többanekony hercegnő szívevel ugyanakkor, amikor az én édes kis szíveim szívet is rabba teszi. Már azt kell hinni, maga Amor állt mögöttem a háta mögött. Készen áll, hogy az egész kiliányminisztériumot fölgyújtja csak azért, hogy én eldobjam ezt a szörvetni izenetet, melyet szomszédjaim pillanatában elhárított volna. Elgondolom is borzasztó, hogy csak egy pillanatra és megindulhatom volna egy tennetűre jutott hercegnő titkát.

Meg fog bocsátani, lady Blakeney, ha felvitatom azt az édeske foglalkozást, amelyed megfoglalkozásod flobszakított?

Hogynem! Hiszen csak nem mertem a szörvetni izenetet meg egy szer megamra hargítani. Okvet-leint egésze el!

Sir Andrew ezalatt már szíve is fekerle a papír-rost és bocsátotta a ládaga. Minthátja oly tökéletesen megfoglalkozott, hogy nem vette észre, milyen saját-ságos mosolygással nézted lady Blakeney felé, ha látja ezt az arckifejezést, a maga óvatos is újra

Marguerite észrevételül közeledett; puha, tapadó, selyemruhájának lágy redői nem ütöttek meg a néhez szőnyegen, úgy, hogy Marguerite egészen odajuthatott sir Andrew mögé. Ez csak akkor vette észre, amikor már egészen közel volt hozzá; amikor hirtelen visszafordult, Marguerite halk jajkiáltással hallott, azután kezét homlokára szorítva, bágyadtan mondotta: — Iszonyú hőszög van odaát a teremben... Majd elájultam! ... Ah!

S ezzel csakugyan úgy megtántorodott, mintha el akarna esni. Sir Andrew hirtelen összegyűrte a kezében tartott ecét, s odaguggolt, hogy támogassa. — Rosszul érzi magát, lady Blakeney? — kérdezte ijedten. — Idehívom. — Nem, nem, kérem! — szakította félbe amasz. — Csak egy szék, gyorsan! Ezzel lehánytatott egy karosszékbe és fejét hátrahajlítva, aléltan hunyta le szemét. — Így! — mondotta azután halkán. — Már is muldófelben van a székülés... Ne aggódjék, sir Andrew, már jobban vagyok. Ilyen pillanatokban, amint a lélekben buvárai is bizonyítják, megnyilatkozik nálunk néha egy olyan érzék, aminek semmi köze nincs a többi érzékhez; nem látunk, hallunk, tapintunk ugyan, de mégis úgy teszünk, mintha mind a hármát egyszerre lennének. Marguerite is ott állt, lecsukott szemmel. Sir Andrew ott állott mögötte; tőle jobbra pedig ott volt a kis asztal a gyertyatartóval. Marguerite előtt azonban nem volt semmi, de semmi egyéb, mint Armand kepe. Armand, aki veszályban van s ez a kép úgy tekintett reá, hogy hátér gyantán Armand megöött majd a forrongó párisi esőseleket látta, majd a Jóléti Bizottság törvényseket, amelyben Fognier-Finville Armand életét követelte a földön, és a budoarban néhány percig teljes esőnd uralkodott.

Meg fog bocsátani, lady Blakeney, ha felvitatom azt az édeske foglalkozást, amelyed megfoglalkozásod flobszakított?

Hogynem! Hiszen csak nem mertem a szörvetni izenetet meg egy szer megamra hargítani. Okvet-leint egésze el!

Sir Andrew ezalatt már szíve is fekerle a papír-rost és bocsátotta a ládaga. Minthátja oly tökéletesen megfoglalkozott, hogy nem vette észre, milyen saját-ságos mosolygással nézted lady Blakeney felé, ha látja ezt az arckifejezést, a maga óvatos is újra

Marguerite észrevételül közeledett; puha, tapadó, selyemruhájának lágy redői nem ütöttek meg a néhez szőnyegen, úgy, hogy Marguerite egészen odajuthatott sir Andrew mögé. Ez csak akkor vette észre, amikor már egészen közel volt hozzá; amikor hirtelen visszafordult, Marguerite halk jajkiáltással hallott, azután kezét homlokára szorítva, bágyadtan mondotta: — Iszonyú hőszög van odaát a teremben... Majd elájultam! ... Ah!

S ezzel csakugyan úgy megtántorodott, mintha el akarna esni. Sir Andrew hirtelen összegyűrte a kezében tartott ecét, s odaguggolt, hogy támogassa. — Rosszul érzi magát, lady Blakeney? — kérdezte ijedten. — Idehívom. — Nem, nem, kérem! — szakította félbe amasz. — Csak egy szék, gyorsan! Ezzel lehánytatott egy karosszékbe és fejét hátrahajlítva, aléltan hunyta le szemét. — Így! — mondotta azután halkán. — Már is muldófelben van a székülés... Ne aggódjék, sir Andrew, már jobban vagyok. Ilyen pillanatokban, amint a lélekben buvárai is bizonyítják, megnyilatkozik nálunk néha egy olyan érzék, aminek semmi köze nincs a többi érzékhez; nem látunk, hallunk, tapintunk ugyan, de mégis úgy teszünk, mintha mind a hármát egyszerre lennének. Marguerite is ott állt, lecsukott szemmel. Sir Andrew ott állott mögötte; tőle jobbra pedig ott volt a kis asztal a gyertyatartóval. Marguerite előtt azonban nem volt semmi, de semmi egyéb, mint Armand kepe. Armand, aki veszályban van s ez a kép úgy tekintett reá, hogy hátér gyantán Armand megöött majd a forrongó párisi esőseleket látta, majd a Jóléti Bizottság törvényseket, amelyben Fognier-Finville Armand életét követelte a földön, és a budoarban néhány percig teljes esőnd uralkodott.

Meg fog bocsátani, lady Blakeney, ha felvitatom azt az édeske foglalkozást, amelyed megfoglalkozásod flobszakított?

Hogynem! Hiszen csak nem mertem a szörvetni izenetet meg egy szer megamra hargítani. Okvet-leint egésze el!

Sir Andrew ezalatt már szíve is fekerle a papír-rost és bocsátotta a ládaga. Minthátja oly tökéletesen megfoglalkozott, hogy nem vette észre, milyen saját-ságos mosolygással nézted lady Blakeney felé, ha látja ezt az arckifejezést, a maga óvatos is újra



# REGÉNY.

## GRANT KAPITÁNY GYERMEKEI

IRTA: WERNE GYULA.

Mindamellett azonban, hogy Glenarvannak kutatásai érdekében sajnálattal kellett nélkülözni a távollevő indiánokat, egy kis esemény mégis történt, a mi lényegesen megerősítette az okmány magyarázatát.

Az expedíció által követelt öt több ízben átmettette a Pampas utasait, többi közt a Carmenből Mendozába vivő nevezetes közlekedési vonalat is, mely a házi állatok, öszvérek, lovak, juhok és ökrök csontmaradványairól fölsimított. A ragadozó madarak csőre lekopasztotta s a levegő hatása megfőhőztette e csontokat, melyek ezrei felvevették itt s bizonyosan nem egy ember csontváz pora is elvegyült itt az alsóbb rendű állatok porával.

Időig Thaleave nem tett semmi megfigyeltetést a szigorú pontossággal követelt utirányról. Annnyit azonban látott, hogy nem követvén egyiket sem a Pampások utai közül, nem is fogtak az argentinai tartományok városába, faluba s telepre jutni. Minden reggel a fölkelő nap irányába indultak el s nem tértek el az egyenes vonaltól, úgy hogy a lenenő nap mindig egyenesen hátuk mögött tündött. Mint vezető Thaleave mégis csodálkozott rajta, hogy nem ő vezeti az utasokat, hanem ő vezetik. Hanem mi, mikor ahhoz a közlekedési uthoz érttek, megállították lovát s Paganelhez fordulva így szólt:

— A carmeni ut.

— Nagyon jó, derék patagonom, — viszonzá a tudós, — a carmeni ut, mely Mendozába vezet.

— Nem arra megyünk? — kérdezte Thaleave.

— Nem, — viszonzá Paganel. — Hát hová?

— Folyvást kelet felé.

— Azaz: sehová.

— Ki tudja?

Thaleave elhallgatott s bámulva tekintett a tudóra.

— Önök tehát nem Carmenba mennek? — kérde egy pereszi szünet múlva.

— Nem, — viszonzá Paganel. — Sem Mendozába?

— Oda sem.

Glenarvan ekkor odaért Paganelhez s megkérdezte, mit mondott Thaleave és miért állt meg.

— Azt kérdezte tőlem, hogy Carmenba vagy Mendozába megyünk-e, — szölt Paganel, — s nagyon esodálkozik, hogy én mindkét kérdésre nemmel feleltem.

— Persze, hogy nagyon külö-

nösnek tűnhetik föl előtte ez a mi utunk, — viszonzá Glenarvan.

— Meghiszem. Azt mondja, hogy mi sehová se megyünk.

— Nos, Paganel, nem tudná ön megmagyarázni neki utasításunk célját s hogy miért megyünk folyvást kelet felé?

— Az nagyon nehéz lesz, de megpróbálom, — viszonzá Paganel.

Paganel visszafordult a patagonhoz s beszélgetésbe bocsátkozott vele; e beszéd azonban gyakran el-elakadt, midőn Paganel nem találta egyes szavakat vagy nem tudta, hogyan magyarázzon meg egy tudatlan vadembernek olyan részleteket, melyeket az nem érthet meg. Mikor a nyelv nem volt elég, kezével segített magán.

Leszállt a lováról s ott a homokba egy földabroszt rajzolt, keresztül-kasul azonos szélességi és hosszúsági vonalakkal, ott lehetett látni a két Óceán s a két Ocean közti a carmeni utat is. Soha sem volt meg tanár ilyen zavarban. Thaleave nyugodtan nézte ezt az egészet, s nem mutatta semmivel, hogy ért-e vagy sem.

A földrajzi tudós ez oktatása felőránt tovább tartott. Aztán elhallgatott, letörülte izádságtól csurgó arcát s rezgett a patagonra.

— Megértette? — kérde Glenarvan.

— Mindjárt meglátjuk, — viszonzá Paganel; — de ha nem értette meg, én lemondok minden további magyarázatról.

Thaleave se nem mozdult, s nem szólt. Szemei a homokba rajzolt ábrákra fűgtek, miket a szél lassanként elsöpört.

— Nos? — kérde tőle Paganel.

Thaleave úgy látszott, hogy nem érti. Paganel már látta, hogy gyönyör mosoly jelen meg az őrnagy ajkán s hogy megemelte becsületét, új erővel akart már hozzá kezdeni földrajzi előadásához, midőn a patagon kezével fébe szakította.

— Önök egy foglyot keresnek?

— Igen, — viszonzá Paganel. — S épen ezen a vonalon napkelet és napnyugat közt.

— Igen, igen, ugy van.

— S az önök Istene üzentette a végtelen tenger habjaival, hogy hol rejtőzik a fogoly.

— Igen, az isten maga.

— Teljesüljön tehát akarata, — viszonzá Thaleave ünnepiesen, — napkelet felé fogunk menni s ha kell, egész odáig, hol a nap fölkel!

Paganel diadalal mutatta be tanítványát s rögtön lefordította az indián szavait társai számára.

— Mily értelmes faj! — tévé hozzá. — Az én hazámban husz paraszt közül tizenkétet egy szót sem értett volna magyarázataimból.

Glenarvan fölszóltotta Paganelt, kérdezte meg a patagontól, nem hallott-e valamit arról, hogy idegenek a pampas-indiánok közé estek volna?

Paganel megkérdezte s várta rá a feleletet.

— Meglehet, — szölt a patagon.

A mint Paganel lefordította e szót, a hét utas mindjárt körülvette Thaleave-t. Szemeikkel kérdősködtek.

Paganel, ki megindultága miatt alig birt szavakat találni, folytatta ez érdekes kérdés-kérdést, míg szemeit a komoly indiánra függesztve, igyekezett már előre kiolvasni feleletét, mielőtt az száját kinyitotta volna.

A mint a patagon egy spanyol szót kiejtett, Paganel azonnal ismételte angolul, úgy hogy társai mintegy saját anyanyelvükön hallották a patagont beszélni.

— Nos, az a fogoly? — kérdezé Paganel.

— Idegen volt, európai, — viszonzá Thaleave.

— Látni ön?

— Nem; hanem az indiánok beszéltek róla. — Derék ember volt! Bika-zív!

— Bika-zív! — szölt Paga-

# Kísérővel utazhat az óhazába

## Bécsig, Budapestig és Kassáig



FARKAS ELEMÉR

Mi alólított ismert amerikai magyar bankároknak és hajójegyügynököknek sikerült végre utasodni találmánkra, hogy hazautazó honfitársaink minden BAJ ÉS BANTODAS NÉLKÜL ERKEZZENEK MEG FALUJOKBA.

Mi alólított bankárok és hajójegyügynökök lefogtattunk

### 500 HAJÓJEGYET

a Fabre Line-nak május 5-ikén induló szép és kényelmes két-kéményes közkevelű hajóira "CANADA"-ra. Az utasokat ezen az uton FARKAS ELEMÉR, az ismert magyar származású amerikai állampolgár kíséri el New Yorktól Bécsig, Budapestig, vagy Kassáig és gondoskodik arról, hogy:

1. Az egész uton jó bánásmódban részesüljenek;
  2. A podgyászuk helyesen legyen feladva;
  3. A határokon őket ki ne rabolhassák;
  4. Csaklőktől az idegen országokban meg legyenek óva és mindeki biztosan megerősöztetve szülővárosába.
- FARKAS ELEMÉR amerikai állampolgár, úgy az angol, mint a magyar nemzet és töt nyelveket beszél, tudja, miként kell utazni, úgy hogy akik csatlakoznak a május 5-iki csoportunkhoz, azoknak nem lesz semmi kellemetlenségük, vagy bántódásuk.

### Utazzon ön is haza kísérőnk felügyelete alatt

IRJON AZONNAL, mert csak öt száz helyünk van. A hajójegy TRIESTIG \$90 és \$5 adó. Ha van utlevele, küldjön foglalót a hajójegyre. Ha nincs utlevele írjon azonnal az alólított ügynökök bármelyikéhez, aki legközelebb lakik az Ön helyéhez, és azonnal megszerzzük Önnek az utlevelét.

**RÁCZ JÓZSEF**  
396 Hancock Avenue  
BRIDGEPORT, CONN.

**YURONKA TESTVÉREK**  
CHROME, N. J.

**JOHN NÉMETH JR.**  
Káldor Gyula, Manager  
437 Penn. Ave.  
PITTSBURGH, PA.  
Wabash vasúti állomás mellett

**MATHE ÉS ROMAN**  
152 Paterson Street, corner  
French Street  
NEW BRUNSWICK, N. J.

**Magyar Bányász Otthon**  
Rona Armánd, Manager  
75 E. 10 Street  
NEW YORK CITY

**JOSEPH PEARL**  
319 E. 3rd Street és  
301 East 3rd Street  
BETHLEHEM, PA.

GYÖNGYÖSI GYULA, 721 So. Broad St. Trenton, N. J.

— Ah, mily egyszerű ez ró! s résztvételjes figyelemmel a patagoni nyelv! Értik önk, barátain! Bátor férfi!

— Az én atyám! — kiáltott föl Róbert.

Aztán Paganelhez fordulva, kérde:

— Hogyan mondják spanyolul: "atyám"?

— "Es mio padre, — felelt a tudós.

Akkor Róbert megfogta a Thaleave kezét és gyöngöden így szólt:

— Es mio padre!

— Suo padre! (az atyja) — viszonzá a patagon, kinek szemé villogtak.

Megölelte a fiut, levette lovát szemlélte. Értelmes arán jóindulattal megragadta látogatott De Paganel még nem végezte be kérdéseit. Hol volt az a fogoly? Mit csinált? Mikor hallott róla beszélni Thaleave? Sürgösen toltak ajkára mind e kérdések.

A feleletre nem soká kellett várni s értesült róla, hogy az európai ember azon indián törzsek egyikénél volt rabzolva, melyek a Rio Colorado s a Rio Negro közt tanyáznak.

— De hát hol volt az utoljára? — kérdezte Paganel.

— Califuzka kaikának, — viszonzá Thaleave.

— Ebben az irányban, a merre mi megyünk?

— Igen.

— S ki az a kacika?

— A pouyche-indiánok feje, kényelyű, kétszívű ember.

— Azaz, csalfa szavában, tetteiben is, — szölt Paganel. — S megszárdíthatjuk barátunkat!

— Tán, ha még az indiánok kezei közt van.

— Hát mikor hallott ön róla beszélni?

— Régen. Azóta már kétszer hozott nyarat a nap a Pampások égboltjára.

Glenarvan örömet nem irhatott le. E felelet pontosan meggyezett az okmány dátumával. Hanem még egy kérdést kellett Thaleavehoz intézni. Paganel mindjárt meg is kérdezte:

— Ön egy foglyoról szól; hát nem hárman voltak?

— Nem tudom, — viszonzá Thaleave.

— Hát mostani állapotokról semmit sem tud ön?

— Semmit.

Másnap, október 25-én, újult bizalommal indultak tovább az utazók kelet felé. A folyton szomorú és egyhangú táj ama végtelen lapályok egyikét képezte, melyeket az országban "travesía"-nak neveznek.

26-án nagyon elfáradtak az utazók. A Rio Colorado mellett ezen nap elérni. A lovasok által folyvást sarkantyuzott lovak oly sebesen vágattak, hogy este csakugyan elértek a Pampas-vidék szép folyójához, a hosszúság 690 45' alatt. Indián neve: Cobu-Lenbu, annyit jelent, hogy "nagy folyó" s hosszas futás után ömlik az Atlanti tengerbe. Torkolata felé közeledve, ama esodálatos saját-ságot mutatja föl, hogy mennél jobban közeledik a tengerhez, víztömege annál inkább fogy, vagy beszívódás vagy ki-göngyölés folytán: e tüneményt okát máig sem tudják bizonyosan.

A mint a Coloradohoz érkeztek, Paganel mindjárt geográfiai fűrdést rendezett a vöröses agyagföldtől megfestett vízben. Elbámult, hogy a vizet oly mélyen találta, minek oka különben csak a hóolvadás volt most épen a nyár kezdetén. Aazonfelül a folyó oly széles is volt, hogy a lovak nem uszhatták át. Szerencsére, néhány száz ölyvel fűlőbb egy fonott s szjakkal összekötött hid létezett, indián módon fölfüggesztve a folyó két partjára. A kis csapat tehát átmehetett s tanyát üthetett a tulsó parton.

### HAJÓJEGYÉRT ÉS UTLEVEL MEGSZERZÉSÉERT

forduljon bizalommal hozzám  
**I. HERZ, Bankár és Közjegyző**  
224 West 34 Street, New York City

### PÉNZKÜLDEMÉNYEKET

Magyarország bármely részébe, teljes felelősség mellett, a legelőszőbb napi árfolyam szerint továbbítunk.  
**Mokray Testvérek állami felügyelet alatt álló pénzküldők. Utlevelét és az utazáshoz szükséges iratokat megszerzzük.**

**MOKRAY BROTHERS**  
150 Second Street, Passaic, N. J.



### SEGITSÉG MAGYARORSZÁGNAK!

Ma teljesen biztos mód van arra, hogy az Ön által csomagolt ládák és dobozok, melyekben:

- Ételneműt, Ruházatot, Cipőt, stb.

küldhet bármely mennyiségben, megérkeznek:

**Magyarország, Románia, Erdély, Cseho-Szlovákia, Jugoszlávia és Ausztriába.**

A biztos kézbesítésért, a címzett otthonába, mi teljes jótállást vállalunk, vagyis a biztosított érték teljes összegét készpénzben Önnek megterítjük, ha a küldemény nem lenne kézbesítve, sőt még bármilyen kárt vagy veszteséget is megterítünk.

Tíz naponként indul egy hajónk Trieszbe, egyéb európai kikötőbe kétszer-háromszor is hetenként.

Kérjen személyesen vagy írjon felvilágosításért, bejelentéskarttyáért és nyomtatványokért. Küldje csomagját átvevő állomásunkhoz, e címre:

**CHAS. KURZ & CO. INC.**  
126 South Second St., Philadelphia, Pa.

A küldemények erős faldákba csomagolandók, vasabroncsokkal és a lehető legzorosabban, mert a szállítási díj a küldemény nagysága szerint van megszabva. Számlánk vételével Ön a szállítási költségeket nekünk küldheti be.

**CHAS. KURZ & CO. Inc.**  
Hajójegyügynökök és vámházbizományosok.  
Alapítva 18 év előtt.  
EXPORT-Forwarding Dept. Room 1036 Drexel Bldg.—IMPORT  
Fifth & Chestnut St., Philadelphia, Pa.

### HAMBURGBA TRIEST

már minden héten utazhat, elég hajó áll rendelkezésére.

### HAVRE, ANTWERP, BÉCSÉN ÁT

rendkívül kedvező az utazás Cseho-Szlovákiába, Felső Magyarországba, a Tiszántúrra és a Dunántúrra.

### AKINEK UTLEVELE NINCS, MEGSZERZEM

Írjon pontos hajójegykérdést, vagy jöjjön személyesen:

### MORRIS ENGEL

Bankárhoz  
129 Greenwich Street, New York, N. Y.

### Gondoljon családjára.

küldjön általam legelőszőbban és legbiztosabban pénzt. Törvényes Hajójegy képviselő vagyok, eladókat a falujáig. Kihozatom családját Amerikába.

Forduljon hozzám bizalommal felvilágosításért. Budapesti megbízottam gondoskodik idevaló, vagy innen hazafele utazó ügyfeleimről.

**HERZEG ARMIN**  
127 Washington Street, New York City.  
Közel a ferriykhöz.

### HAJÓJEGYEKET állítok ki úgy az óhazába mint az óhazából ide.

**Hozzájártozóit kihozatom az óhazából.**

A legkisebb hajókra, a társaságok eredeti árai mellett:

Bécsig ..... \$86.75  
Triesztig ..... \$78.50  
Triesztől Pestig \$7.00

### UTLEVELÉT, Engedélyét és adóigazolmányát beszerzem

### PÉNZT

küldök Magyarországra bármely területre garancia mellett a legelőszőbban napi árfolyamon

### BANKUTALVÁNYT

az legmegbizhatóbb óhazai bankokra kiállítok.

### TÖRVÉNYES MAGYAR (KÉK) PÉNZ ALLANDÓAN RAKTARON.

Közjegyzői okiratokat csakszere- rően állítok ki. Jöjjön személyesen vagy írjon.

### M. FODOR

Allamilag engedélyezett Broker, Pénzküldő és Hajójegy intézet.

430 CHAPIN STREET, SO. BEND, IND.

Több mint 20 év óta szolgálja becsülettel a magyarság érdekeit



### HAJÓINDULÁSOK:

A következő hajókra eladunk jegyeket a társaságok által megszabott árakon.

Hajó neve	Rend. kikötő	Hajó neve	Rend. kikötő
Manchuria	Március 27	St. Paul	Április 3
Madonna	Hamburg	La Lorraine	Cherbourg
New York	Trieszt	Saxonia	Havre
	Cherbourg	Lapland	Antwerpen
America	Március 29	Fuca D'Acosta	Április 6
Roma	Trieszt		Trieszt
	Trieszt		
		Fialand	Április 7
Argentine	Március 30		Antwerpen
	Trieszt		
		Mongolia	Április 10
			Hamburg
Pannonia	Március 31	Philadelphia	Április 10
Canopie	Trieszt	Saxonia	Cherbourg
	Trieszt		Hamburg

Trieszti hajókra 3-ik osztály ára vasutjeggyel Budapestig \$112.00 Kassáig \$111.50, az \$5.00 adót beleértve.

Csak akkor jöjjön New Yorkba, ha már utlevele meg van. Ha még nem volna utlevele s utazni akar, írjon nekünk és utlevelét a legelőszőbb idő alatt megszerzzük. Mielőtt New Yorkba indul, írjon nekünk. Mi megvárjuk a vasutnál és olcsó, kényelmes jó szállásról, valamint podgyászói gondoskodunk.

FOUZZET: Bankpalotában 10 E. 22nd St. NEW YORK

**NÉMETH ÁLLAMI BANK** FIOKÜZZET: 1597-2nd Ave. cor 63rd St. NEW YORK

Németh János, elnök.

Most már bátran küldhet **MAGYAR PÉNZT** mert a korona sorsáról a magyar kormány hivatalosan határozott

Írjon még ma felvilágosításért az alábbi címre:

**VON POLENZ & CO., INC.**  
NEW YORK CITY  
450 West 42nd Street,

**SEGITS AZ ÉHEZŐ ROKONAIDON** most mikor küldhet **ELELMI ÉS RUHANEMÜEKET** amit szeméi látnak és biztosítva van a Lloyd Insurance Company a világ legnagyobb biztosító intézeténél, házhoz szállítva. Kérjen bővebb felvilágosítást.

**INTERNATIONAL COMMERCIAL HOUSE**  
210 Second Ave., New York, N. Y.  
Telephone: Stuyvesant 8098

**Hajójegyek Magyarországra** Heti elindulás bármely európai kikötőbe **PÉNZT VAGY PÉNZUTALVÁNYT** legpontosabban és leggyorsabban továbbítunk az óhazába. **UTLEVEL MEGSZERZÉSE** végett, ha hozniak fordul két hét alatt megkapja.

**GOLDBERGER & GOODMAN**  
Bankárok, Közjegyzők és Fűgyökök  
136 East 42 Street, New York City, N. Y.

**HA** KI AKAR VALAKIT HOZATNI AZ ÓHAZÁBÓL, HALOTTI, VAGY SZÜLETÉSI BIZONYÍTVÁNYT HITELESEN MAGYAR NYELVRE AKAR LEFORDÍTTATNI, VAGY BARMING ÓHAZAI ÜGYE VAN FORDULJON TELJES BIZALOMMAL

**TÖRÖK KÁROLY**  
IRODAJAHÓZ  
1716 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

**Magyarok már nem kapnak utlevelet** tehát nem is mehetnek haza mostanában

**Küldjön haza szeretteinek amerikai dollárokat.**

Megbizottunk **HANKÓ M. GYULA**, ref. lelkész folyó évi **ÁPRILIS 10-ÉN** indul a Pannonia nevű hajón Trieszten át.

Személyesen haza viszi és az illetőknek kezébe adja az Ön amerikai dollárjait.

**BOLLA és FIA Bankárok**  
2218 WEST JEFFERSON AVE. Telefon Cedar 839 DETROIT, MICH.

szemel-  
t. baja?  
i. neví  
határo-  
minden-  
műlést,  
nedves,  
szécsét,  
szemeket,  
ereket

észe 10  
el több  
pható a

OHIO

Egészítő kiváncsiság győzőtör, hogy meg tudhasson, — A gyertyákat, gyorsan!

### ÚJ ERŐ, ÚJ EGÉSZSÉG, ÚJ TISZTA VÉR KÉT CENTÉRT

Önök tavasz-szal nemcsak hűvőt, hanem szívetét is meg kell a tél folyamán felgyálmított tisztálanságtól tisztítani, azért, ha gyomor és vesé-  
hájban, székrekedésben, étvágytalanságban, reumában, emésztési zavarokban, általános testi gyengeségben szenved, háta és dereka fáj, reggel fázdosan ébred, vére tisztátalan, arca patthasos, az ezer és ezer szűz hálás gyógyult beteg által ajánlott, természet anyánk kezé-  
ben esőben és napfényben termelt legjobb gyógynövényekből készült.

### JUVITO

gyógyszert kell használnia, mely mindzeknél a bajoknál gyors és biztos segítséget fog Önnek nyújtani.

Ha gyógyszeresze kifogyott volna, boldog, küldjön egyszemre nekünk egy dollár 4 centet és dobozért, \$2.62 centet 3 dobozért vagy \$5.24-et hat dobozért.

Teljes három napra elegendő próba dobozt **TELJESEN INGYEN** küldünk mindenkinek aki ír érte.

**Juvito Laboratory**  
SOUTH HILLS BRANCH S  
PITTSBURGH, PA.

IRJON APRILIS 5-ike ELŐTT

KIS HIRDETESEK ARSZABASA

KERESTETES MUNKAT NYER... MUNKAT NYER PARFI... THE OHIO QUARRIES COMPANY... MAGYAROK \$5.00 NAPONTA... WOODRUFF & EDWARDS CO... AMERICAN STEEL FOUNDRIES Alliance, Ohio

HANYJA-VETI

Önt az élet? Van kilátása arra, hogy mielőbb nagyobb jövedelemhez jut... Öntöde Munkások Squeezer Módlikos és Munkások felvételnek. A felvételi irodában jelentkeztek.

MEG VAN MÁR A FIZETÉSEMELÉS ETHEL, W. VA.-BAN.

Eddig is itt pedáltak a magyarok a legjobban. Ezental meg nagyobb lesz a fizetés. Ez az egyedüli és első majna, amelyik megmutatja, hogy a bányászoktól gondoskodik. Nemcsak munkát, de pénzt is ad nekik és mindenkor szívesen látja azokat a bányászokat, akik másutt esetleg helyzetikkel nincsenek megelégedve.

CLEVELAND CLIFF IRON COMPANY Ethel, W. Va.

AUTO MECHANIKUSOK felvételnek. J6 munkást keresünk, aki állandó helyet vállal.

STUDEBAKER SALES CO. 2020 Euclid Ave. 71-73 V 74-76

BENCH és SQUEEZER MÓDLISOK felvételnek

CLEVELAND CO-OPERATIVE STOVE CO. 2818 Harvard Ave. 71-73 V 74-76

NAPSZAMOSOK felvételnek

THE B. L. MARBLE CHAIR CO. 222 A. B. C. Line Bedford, Ohio 72-73 V 74-77

FAMUNKÁSOK felvételnek

Planerek Shaperok Gépípd formálók Band Saverok Jointerek Gép Sanderek Drum és Belt

THE B. L. MARBLE CHAIR CO. 222 A. B. C. Line Bedford, O. vagy Szabó Sándor borbély üzletében, 9206 Kinsman Rd. az E. 93rd St. sarkán, ahol Mr. Frank Bryant este 7-8 és vasárnap 1-5 között ad bővebb felvilágosítást.

Összállítók az összes osztályokban felvételnek. Gyakorlattal bíró emberek és kezdők kerestetnek.

CHANDLER MOTOR CAR CORP. E. 131-ik utca, a St. Clair mellett.

MICHIGAN SUGAR COMPANY Saginaw, Mich. 75-77

GYÁRI HELPEREK belső és külső munkára Készrűsük felvételnek.

CHANDLER MOTOR CAR CORP. E. 131 St. St. Clair mellett A felvételi iroda nyitva van vasárnap reggel 9-től, délután négyig. A St. Clair káret vegye az East 131-ik utcáján, honnét gyalogoljon északra. 75-77

GYÁRI HELPEREK belső és külső munkára Készrűsük felvételnek.

CHANDLER MOTOR CAR CORP. E. 131 St. St. Clair mellett A felvételi iroda vasárnap reggel 9-4 között nyitva van. 75-77

MINTA VÁZAKÉSZÍTŐK SHAPER MINTA KÉSZÍTŐK felvételnek. Jó, állandó munka.

THE BAKER R. & L. CO. 2180 W. 25th St. 75-77

ÖNTÖDE HELPEREK és RAM UP EMBEREK felvételnek. ALUMINUM CASTINGS CO. 2210 Harvard Ave. 75-77

DISC KÖSZÖRUSÖK ÖSSZEÁLLÍTÓK KISEGITŐK NAPSZAMOSOK felvételnek.

VITAL MFG. CO. 7500 Quincy Ave. Cleveland, O. 74-83

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

TRUSCON STEEL CO. 3105 E. 55th St. 75-79 V

Cukorrépa munkásokat keresünk

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

500 embert keresünk Ohio állam legjobb cukorrépa földjeire. Utiköltségeit megfizetjük, megfelelő lakást ingyen adunk munkáink a farmon, gazdálkodhat és mindent termelhet magának, amire szüksége van. Mindezt ingyen kapja. Akaréként 30 dollárt fizetünk, a mi egy olyan ár, amilyenről nem reggel meg álmolni sem mertek. Azt hisszük, hogy jobban él és egészségesebb lesz, ha kijön a farmra dolgozni, ahol tiszta a levegő és ahol a családtagok egymás mellett dolgozhatnak, ahol a tiszta idősebb gyermekek is kereshetnek pénzt.

200 család kerestetik

CUKORRÉPA FÖLD MEGMUNKALÁSÁRA WISCONSIN ALLAMBAN. Jó földek, jól megmunkálva, jó víz, ingyen lakás kerti, ingyen utazás. Vigye családját a nyári melegek ki a szabadba. Legmagasabb áratk fizetjük. Nincs sztrájk. Bővebb felvilágosítást kaphat a következő helyeken:

Cleveland, O.: Makranczy Bros. 2815 Lorain Ave.; Buckeye Hotel és Restaurant, 8911 Buckeye Road.

Chicago, Ill.: Nick Rintye; 1858 Dayton Street; John Rubini; 1624 Fish Street

Milwaukee, Wis.: Mike Siebert, 124-5th Street.

St. Louis, Mo.: A. J. Warnusz, 1706 S. Broadway Street

South Bend, Ind.: Mike Saraditz, 727 Ford St. Gasper Fersner, 1703 S. William St.

Ha nem ezen városokban lakik, írjon: MENOMINEE-RIVER SUGAR CO. Menominee, Mich. k e z á l l

LEANYOK bench és könnyű gépmunkára felvételnek.

Vital Mfg. Co. 7500 Quincy Ave. Villanygép gyakorlati bíró felvételnek. Heti 25 dollár kereset-ről jótállunk hét heti munka után.

Chicago, Ill.: Nick Rintye; 1858 Dayton Street; John Rubini; 1624 Fish Street

Milwaukee, Wis.: Mike Siebert, 124-5th Street.

St. Louis, Mo.: A. J. Warnusz, 1706 S. Broadway Street

South Bend, Ind.: Mike Saraditz, 727 Ford St. Gasper Fersner, 1703 S. William St.

Ha nem ezen városokban lakik, írjon: MENOMINEE-RIVER SUGAR CO. Menominee, Mich. k e z á l l

LEANYOK FELVÉTELNEK

Könnyű, tiszta gyári munka. Kitiűnő munkaviszonyok. Gyakorlat nem szükséges \$16. Rendes alkalmazotaink már a második héten 20 dollárt keresnek. Fizetés hetenként. A felvételi irodában jelentkezzen. The Mechanical Rubber Co., a Lisbon Road végén, a Buckeye Roadnál. Buckeye, vagy Woodland káret vegye.

Menominee, Mich. k e z á l l

NÓT KERESÜNK

irodai munkára. Aki dolgozott ügyvédnél, vagy Real Estate irodában, előnyben részesül.

Szilvássy és Sylvester Real Estate 8707 BUCKEYE ROAD V 74-75

LEANYOK felvételnek könnyű és tiszta gyári munkára.

Gyakorlat nem szükséges. Kitiűnő munkaviszonyok. Kezdd fizetés hetenként \$16. A legtöbb leány a második héten husz dollárt keres. Felvételnek máris villanygép varrónok. Jelentkeztek a felvételi irodában.

MECHANICAL RUBBER CO. Lisbon Road, a Buckeye Road mellett. 75-79 V 80

NÓT KERESÜNK

irodai munkára. Aki dolgozott ügyvédnél, vagy Real Estate irodában, előnyben részesül.

Szilvássy és Sylvester Real Estate 8707 Buckeye Road V 74-75

MUNKAT NYER - PARFI

ELSŐRENDEU használt tanult nézőrök és hentes állat keres. Cim: "Butcher" 235 West Federal St. Youngstown, O.

MUNKAT NYER - NŐ

KÉT LEÁNY vagy asszony felvételnek Kleins Restaurant, 736 Prospect Ave. 75-77

MUNKAT NYER - NŐ

HÁZVEZETŐNÖKÉK ajánlunk egy 22 éves nő 2 éves kis lányával. A házvezetőnőnek és a lányának is van munkája. A házvezetőnőnek is van munkája. A házvezetőnőnek is van munkája.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

KERESTETES

FRANK MORICZ unokatestvér keres. Cim: "Moricz" 1858 Fillmar St. San Francisco, Calif.

EGY 1 CSALADOS HAZ

West 106-ik utcán, elutazni miatt eladó, 5 szoba és fürdő, villany, furnace, telefon. Ár \$4850. Késszín \$1650 kell. Érdeklődjön 2175 W. 106 St.

EGY 2 CSALADOS HAZ

Villany, fürdő, 12 szoba. Egy percre 2000 ft. magas vonal van. Ár \$2200. 754 K. Ave. S. W. Cleveland, O.

EGY 2 CSALADOS HAZ

EGY 2 CSALADOS HAZ eladó. Villanyvilágítás, fürdő, 12 szoba. Egy percre 2000 ft. magas vonal van. Ár \$2200. 754 K. Ave. S. W. Cleveland, O.

EGY 2 CSALADOS HAZ

EGY 2 CSALADOS HAZ eladó. Villanyvilágítás, fürdő, 12 szoba. Egy percre 2000 ft. magas vonal van. Ár \$2200. 754 K. Ave. S. W. Cleveland, O.

EGY 2 CSALADOS HAZ

EGY 2 CSALADOS HAZ eladó. Villanyvilágítás, fürdő, 12 szoba. Egy percre 2000 ft. magas vonal van. Ár \$2200. 754 K. Ave. S. W. Cleveland, O.

ELADÓ TELKER

LINDEN N. J.-ben két házhoz eladó. Tudakozni lehet: Miles Kurian, 2927 N. F. St. Richmond, Ind.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.

ELADÓ FARMOK

MIUTAN A HÓ teljesen elolvadt, lehet bátran felhívhatni a farm területek felvételére. Ár \$1200. 2250 W. 19th St. Cleveland, O.